

EDIFICI
RAMON LLULL

informe anual 03

"SA NOSTRA"
CAIXA DE BALEARS

"SA NOSTRA", Caixa de Balears

Coordinació: Unitat de Comunicació

Revisió: Unitat de Comunicació

Fotografies: arxiu "SA NOSTRA"

Disseny i maquetació: dDC

Edició realitzada per ESMENT,
Centre Especial de Treball d'AMADIP

Dipòsit legal: PM-1477-2004

any
año
year

121

www.sanostra.es

informe anual 03

ÍNDEX

Òrgans de govern	5
Introducció del president	8
Informe del director general	10
Informe d'auditoria i memòria de comptes anuals	13
Fundació "SA NOSTRA" i Obra Social i Cultural	65
Director i d'oficines i de centres	81

Òrgans de govern

Assemblea General El 31.12.2003

1. Consellers generals representants dels impositors

Aguiló Crespi, Pedro
Alzamora Torres, Gabriel M^a
Bassa Martín, Ramon M.
Cabot Nadal, Miguel
Camand Glandut, Claudio
Camps Mascaró, Modesto
Cardona Ribas, Jose M^a
Deyà Serra, Maria Àngela
Deyà Serra, Miguel
Dols Ferriol, Antònia
Frontera Pascual, Jaume
Fuster Rosselló, Mª Dolça
Garcias Zanoguera, Antonio
Ginel Jiménez, Damián
Janer Julià, Joaquín
Jiménez Alemany, Margarita
Lamata Aragón, José Juan
Mairata Creus, Maria Jesús
March Cerdà, Francisca
Martín Martínez, Julio
Martín Padilla, José
Matutes Riera, Mariano
Meler Díez, Antoni
Mesquida Bover, Juana
Mir Ramonell, Juan Bernardo
Morales Albis, Gabriel
Moyà Pons, Antonio
Nicolau Aloy, Miguel
Ollers Vives, José
Orell Villalonga, Pedro
Palou Frau, Felipe
Piña Vadillo, Pedro Luís
Pons Carreras, Pedro
Ripoll Ferragut, Juan
Sastre Calafell, Onofre
Seguí Gelabert, Jaime
Serra Bonnín, José
Suasi Duran, Pedro José
Sweeney Kelly, Cathy

2. Consellers generals representants de corporacions locals

Amengual Guasp, Miguel
Amer Artigues, Bernat
Arbona Verger, Gabriel
Baquero González, Elena
Barceló Mestre, Cristòfol
Bauzà Martorell, Felio José
Bennàssar Tous, Francisca
Cañellas Simonet, Isidre
Contestí Vives, Antoni
Costa Tur, Miguel
Crespi Pol, Rafel
Darder Matas, Gabriel
De Francisco Cordero, Fernando
Estrany Espada, Magdalena
Fiol Ferragut, Bernat
Franch Ramis, Maria Antònia
Galmés Mesquida, Maria
Gamundí Andreu, Sebastià
Gual Arrom, Ramon
Horrach Pons, Joan
Marí Marí, José Manuel
Mayans Tur, Enrique
Muñoz Salvà, Gràcia
Oliver Garau, Jaume
Oliver Palou, Bartolomé
Perelló Amengual, Pere
Prieto Alegre, José Angel
Riera Noguera, Vicente
Salvà Morlà, Sebastià
Sans Capó, Pere
Solivelles Mairata, Magdalena
Torres Mongort, Eliseu

3. Consellers generals representants de la Junta Patronal

Alzamora Carbonell, Fernando
Andreu Pujol, Juan
Ballester Simonet, Pedro
Canudas Martínez, Jaime
Colomar Serra, José
De Oleza Llobera, Alfonso
Feliu Quadreny, Pablo
Le-Senne Blanes, Gabriel
Lladó Vidal, Gabriel
Moll Blanes, Isabel
Oliver Nadal, Miguel
Oliver Quetglas, Lorenzo
Pradel Alfaro, José
Sbert Balaguer, Mariano
Timoner Vidal, Miguel
Vidal Pou, Juan Ignacio

4. Consellers generals representants dels consells insulars

Huguet Rotger, Llorenç
Marí Juan, José
Martínez Martínez, Mateu
Mascaró Pons, Pere
Mayans Asenjo, Juan
Nadal Bestard, Bartomeu

5. Consellers generals representants dels empleats

Barceló Artigues, Margalida
Bibiloni Torrens, Joan
Estrelles Rabassa, Margalida
Ferrer i Canals, Miquel A.
Simón Nieves, Francesc J.

El 31.12.2003

Comissió Executiva

President

Llorenç Huguet Rotger

Vicepresident

Gabriel Lladó Vidal

Vocals

Joan Bibiloni Torrens

Maria Dulce Fuster Rosselló

Juan Morell Villalonga

Miquel Rosselló Nicolau

Sebastià Serra Busquets

Juan Ignacio Vidal Pou

Director general

Pere J. Batle Mayol

Comissió de Control

President

Pablo Feliu Quadreny

Secretària

Margalida Barceló Artigues

Comissionats

Miquel Cabot Nadal

Marilena Jover Casasnovas

Juan Mir Ramonell

Pere Perelló Amengual

Vicente Riera Noguera

Mariano Sbert Balaguer

Consell d'Administració

President

Llorenç Huguet Rotger

Vicepresident primer

Bartomeu Nadal Bestard

Vicepresident segon

Gabriel Lladó Vidal

Secretari

Rafel Crespí Pol

Vicesecretari

Joan Bibiloni Torrens

Vocals

Josep Maria Cardona Ribas

Jaume Frontera Pascual

Maria Dulce Fuster Rosselló

Antoni Meler Díez

Juan Morell Villalonga

Miquel Oliver Nadal

Miquel Rosselló Nicolau

Sebastià Serra Busquets

Juan Ignacio Vidal Pou

Director general

Pere J. Batle Mayol

Assemblea General

L'Assemblea General va dur a terme una sessió ordinària el 22 de maig de 2003.

En aquesta sessió es varen aprovar els comptes individuals i consolidats de l'exercici del 2002, la distribució d'excedents i la gestió del Consell d'Administració.

Es va aprovar la gestió i la liquidació del pressupost de les obres socials de l'exercici del 2002 i es va aprovar el pressupost de l'Obra Social i Cultural per a l'exercici del 2003.

Es varen definir les línies generals del Pla d'actuació de l'entitat per a l'exercici del 2003.

Es varen aprovar les modificacions estatutàries i del reglament derivades de l'adaptació al Decret 42/2003 de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

Consell d'Administració

El Consell d'Administració es va reunir 16 vegades.

Comissió Executiva

Aquest òrgan, delegat del Consell d'Administració, es va reunir 23 vegades al llarg de l'any.

Comitè d'Auditoria

Aquest òrgan, delegat del Consell d'Administració i de nova creació d'acord amb el que preveu la Llei financera, es va reunir 2 vegades.

Comissió de Control

La Comissió de Control es va reunir 13 vegades durant l'any 2003.

Un cop analitzada la gestió econòmica i financera, va presentar els informes preceptius al Banc d'Espanya, a la Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació de les Illes Balears i a l'Assemblea General.

Introducció del president

Em satisfà presentar l'informe de gestió corresponent a l'any 2003, el qual comprèn l'entorn financer i els principals aspectes que han esdevingut rellevants en la gestió institucional. Puc assegurar que, a grans trets, s'han complert les fites que ens marcava el Pla de gestió, que va aprovar l'Assemblea General, per refermar, de manera creixent, la confiança dels nostres clients i per contribuir al millor futur possible per a l'Entitat.

En la sessió del mes de maig de l'any passat, el màxim òrgan de govern va aprovar el Pla estratègic per al període 2003-2006 i el consegüent Pla de gestió, en el qual s'establien les línies estratègiques de l'Entitat per a l'exercici. També aprovà l'adaptació dels Estatuts i del Reglament, en compliment del Decret que la Conselleria d'Hisenda i Pressuposts va elaborar per adequar-los a la nova normativa que deriva de la Llei financera. En la mateixa sessió, s'atorgà el vistiplau a un programa d'emissió de pagarés, que s'ha anat executant en la forma i els terminis prevists.

D'entre les fites institucionals importants, vull destacar que s'ha constituït el Comitè d'Ètica, integrat per cinc membres, que té l'objectiu de vetllar perquè s'acompleixi el codi ètic, i que s'ha creat el Comitè d'Auditoria, format també per cinc membres, amb la missió de vetllar que els administradors de l'organització assumeixin les seves responsabilitats d'acord amb les lleis i les normes de control internes i externes. En la mateixa línia d'aquestes actuacions, s'ha recompost el Comitè d'Anàlisi d'Operacions de Prevenció de Blanqueig de Capitals.

D'altra banda, és important esmentar que s'ha signat el Pacte d'empresa que serà vigent fins a l'1 de gener del 2006. Aquest acord regula, d'una banda, les condicions laborals de la plantilla i, de l'altra, estableix diferents graus de participació de la representació laboral en les decisions empresarials que afecten les treballadores i els treballadors. Aquest pacte és una passa determinant vers l'entesa i el diàleg permanent entre l'empresa i la plantilla, així com una aposta ferma per la formació continuada; és, en definitiva, un camí que aporta beneficis a ambdues parts.

Com a projecte rellevant, en el sentit que afecta tota l'Entitat, s'ha continuat l'evolució de la plataforma tecnològica Infocaja, que es preveu que culminarà en l'horitzó d'uns dos anys. Aquí vull manifestar, i crec que ho faig amb prou coneixement de causa, que, si bé és un projecte que requereix un gran esforç econòmic i de complicitat amb els recursos humans que s'hi dediquen, major és el guany en innovació i millora del programari de gestió. Infocaja aporta un gran valor estratègic i d'oportunitat per fer front a les demandes dels clients, i també a l'allau de noves exigències que deriven de les normatives que afecten la gestió de les caixes.

Durant el 2003 hem treballat tots, òrgans de govern i equip directiu, en línies molt diverses, i crec que ho hem fet amb harmonia, equilibri i encert. La posició capdavantera de "Sa Nostra" a les Balears és un fet indiscutible. S'ha gestionat un volum de negoci superior als 10.000 milions d'euros, els recursos econòmics de més de 607.000 clients, amb una quota de mercat propera al 32%. Tradicionalment hem estat l'entitat de referència per a famílies i particulars; avui, amb l'objectiu d'oferir els millors serveis, també ho som per al sector productiu i les pimes. I als clients, a tots, els hem d'agrair la confiança que han

dipositat en la Caixa de Balears, perquè si no fos així no podríem presentar amb un grau important de satisfacció els resultats d'aquest exercici.

A l'entorn del 30%, aquests resultats provenen de les empreses participades. De fet, "Sa Nostra" ha incrementat la participació en l'accionariat d'empreses locals, nacionals i internacionals dels sectors financer, turístic i d'oci, sanitari, immobiliari, d'energies renovables, i tecnològic, tot diversificant inversions en més de setanta societats. En qualsevol cas, sense competir amb els clients de l'Entitat, sinó establint col·laboració directa amb l'empresariat balear. Volem destacar, en conjunt, l'activitat i els resultats de l'àrea d'assegurances, la qual ha aportat un dividend notable al balanç de l'exercici, amb unes expectatives de futur molt positives.

Paral·lelament a la gestió del negoci, s'ha assolit una altra fita important, tal vegada la més laboriosa: s'ha dissenyat i s'ha redactat el Pla estratègic de l'Obra Social i de la Fundació "Sa Nostra", que enguany es va aprovar en el decurs de la darrera Assemblea General, i que comprèn des del 2004 fins al 2007. És el primer pla estratègic elaborat específicament per a l'Obra Social i la Fundació, que constitueixen l'instrument mitjançant el qual "Sa Nostra" compleix l'objectiu fundacional de proveir el conjunt de la societat de béns i serveis d'interès general. L'Obra Social i la Fundació tenen el propòsit de fomentar el desenvolupament i benestar social i cultural en el seu àmbit geogràfic d'actuació, i també promoure la conservació del patrimoni natural i del medi ambient.

Vull destacar que, per elaborar aquest Pla estratègic, s'ha propiciat una dinàmica molt participativa i s'ha comptat amb l'opinió i la feina dels diferents estaments que conformen l'Assemblea General —impositors, ajuntaments, patrons, consells i empleats—, així com les del Comitè de Direcció, dels directius de l'Entitat i de la Fundació, i també les dels consells locals. Les seves aportacions han contribuït en la redacció definitiva del Pla, que defineix per on han de transcórrer l'activitat, la gestió, la imatge i el futur de l'Obra Social i de la Fundació durant els propers anys.

Un dels nous àmbits que es defineix en el Pla estratègic ens diu que la modernitat ve de la mà del desenvolupament del capital humà, que deriva de la implantació de la societat de la informació. La gestió d'Internet, l'impuls de la formació, de la investigació, de la innovació... són nous vessants de treball als quals s'ha de dedicar més atenció.

En aquesta línia, hem dissenyat el programa CREIX (Cultura, Recerca, Educació, Innovació i Xarxa), una plataforma per dinamitzar l'estratègia que s'adreça a fomentar la inserció de la nostra ciutadania en la societat de la informació i del coneixement. Entre d'altres, "Sa Nostra" fa una aposta clara per l'educació mitjançant l'aplicació de les noves tecnologies.

En definitiva, vull deixar constància del fet que la Fundació i l'Obra Social no són ens intangibles, aliens a la realitat o allunyats d'aquesta realitat. Són la nostra raó de ser, allò que ens caracteritza i ens distingeix d'altres entitats financeres. Per això, han de ser el mirall on ens veiem reflectits i identificats, per defensar-les i divulgar-les amb coneixement i convicció. Perquè l'Obra Social i la Fundació som tots i són cosa de tots.

Conscients del compromís de l'Entitat amb el nostre territori i la nostra gent, vàrem encetar un programa de relacions institucionals que ens ha portat a trobades, entrevistes i acords amb els representants de les principals institucions públiques i privades de les Balears i les Pitiüses. Aquestes accions tenen un objectiu únic: enfortir els vincles de "Sa Nostra" amb les illes. Així, hem incrementat els contactes amb el Consell Local de Menorca i amb el d'Eivissa-Formentera. Aquestes sessions ens permeten conèixer més les demandes i les activitats que s'han desenvolupat, així com els suggeriments que ens fan; tot plegat contribueix a millorar la sinergia interterritorial.

Al llarg d'aquest any de presidència, he pogut conèixer "Sa Nostra" de ben a prop: els clients, els directius i professionals, les iniciatives d'abast solidari, cultural, educatiu... Com deia al començament, hem fet molta feina, però sabem que ens queda un llarg camí per recórrer, bastit de nous reptes que ens han d'encoratjar a seguir millorant constantment i sostinguda la nostra activitat per tal de fer cada vegada més fort i fructífer el nostre compromís amb la societat a la qual servim.

Llorenç Huguet
President

Informe del director general

L'acompliment del Pla estratègic institucional i del Pla de gestió 2003, després d'uns exercicis complexos per a la major part d'institucions de crèdit, refermen "SA NOSTRA" com la primera entitat del mercat financer balear. Les metes s'han assolit gràcies a la confiança dels clients, a la implicació dels empleats, a l'augment de la productivitat, a la millora substancial de l'eficiència, a la potenciació de l'activitat comercial i a les aportacions de les empreses participades. Altrament, els tipus d'interès han continuat evolucionant a la baixa i han infligit una pressió important sobre els marges financers.

Abans d'aprofundir en aquests resultats institucionals, que es desenvolupen al llarg de l'Informe anual 2003, voldria repassar el context econòmic en el qual s'insereixen les accions que s'han escomès des de les diferents àrees i unitats de "SA NOSTRA".

L'ECONOMIA MUNDIAL

L'economia mundial va tancar l'any 2003 amb símptomes d'una recuperació generalitzada de l'acti-

vitat. En aquest sentit, tot i les incerteses que deriven de la inestabilitat del dòlar, l'evolució del dèficit públic americà o les amenaces de l'OPEP sobre possibles reduccions en la producció de cru, cal esperar que el 2004 es consolidi aquesta recuperació, d'acord amb la millora incipient de les expectatives dels consumidors i del sector empresarial.

Així les coses, els Estats Units varen exercir, un any més, de locomotora de l'activitat econòmica mundial, amb un creixement del 2,9% i amb perspectives per al 2004 d'arribar al voltant del 4%, fet que contribueix de manera significativa a millorar el clima econòmic mundial.

Per altra banda, amb els registres del 2003, Japó va confirmar la recuperació de la seva economia amb una taxa de creixement positiva del 2,7%, gràcies, principalment, a les exportacions i als efectes que tenen sobre la inversió empresarial.

Ahora, els països llatinoamericans varen consolidar al llarg de l'any la recuperació pausada de les seves economies, de manera que, tot i que la producció del Brasil i de Mèxic no va acabar de reprendre el ritme, la millora notable en els registres financers permet mirar amb optimisme l'evolució futura de l'àrea. Paral·lelament, l'Argentina es recupera amb unes taxes de creixement properes al 9% i mantenint la inflació en nivells baixos.

Al continent europeu, l'economia de la UME va tancar l'any amb un creixement moderat del 0,5%, i continuen l'estancament i els dubtes sobre una possible recuperació que, amb tot, s'intueix propera. En aquest context, cal esperar un gir alcista dels tipus d'interès de referència de les economies principals —actualment, en uns nivells històricament baixos— a mesura que es confirmen les expectatives de recuperació.

L'EVOLUCIÓ DE L'ECONOMIA ESPANYOLA EN EL MARC DE LA UE

L'economia espanyola va créixer durant el 2003 un 2,3%, tres dècimes més que l'any anterior. El que va propiciar aquesta dinàmica és la fortaleza de la demanda interna i, especialment, del consum privat, que va compensar, àmpliament, la feblesa del sector

exterior, afectat per la conjuntura mundial i l'apreciació de l'euro.

Des del punt de vista de l'oferta, la construcció va mantenir un any més un ritme expansiu, notablement superior al de la resta de sectors, i es va erigir —juntament amb el consum— en un pilar bàsic del creixement de l'economia espanyola, d'acord amb el fet que els tipus d'interès es varen mantenir en uns nivells històricament baixos. D'altra banda, la indústria va patir la feblesa de la demanda exterior, mentre que el sector serveis va mostrar un perfil molt similar al de l'exercici precedent, després d'una temporada moderadament positiva arran de l'aportació del turisme nacional.

En aquest context, durant el 2003 l'economia espanyola va continuar el procés de convergència real amb la UME i va mantenir un diferencial de creixement positiu, al voltant dels dos punts, respecte dels socis europeus. Amb tot, la pèrdua de competitivitat en relació amb el preu dels béns i dels serveis espanyols va continuar durant el 2003 a causa que es varen mantenir diferencials positius d'inflació; aquesta circumstància pot condicionar el creixement potencial de l'economia domèstica en els períodes propers.

L'ECONOMIA DE LES ILLES BALEARS

L'economia de les Balears va tancar l'any amb un creixement mitjà del PIB no agrari de l'1%, dada que, tot i que és inferior al creixement nacional, insinua que l'activitat agregada de les illes comença a recuperar-se. No obstant això, l'evolució dels indicadors del mercat laboral va estar marcada per la debilitat, amb relació tant al nombre de treballadors afiliats a la Seguretat Social (0,5%) com al volum de col·locacions registrat (-3,8%).

Sectorialment, la indústria va intensificar el ritme de creixement fins a l'1,3%, per sobre de la mitjana regional i de la taxa de creixement a la qual es va arribar l'exercici passat (1,2%). Pel que fa al sector de la construcció, impulsor de l'economia balear durant els darrers anys, no va aconseguir superar el registre de creixement de l'any anterior i va fixar de bell nou el ritme d'avanç en l'1,5%. D'altra banda, els primers símptomes de recuperació dels registres turístics varen permetre, en gran manera, que el sector serveis registràs un creixement del 0,9%. En aquest sentit, l'activitat turística va aconseguir tancar la temporada alta del 2003 amb un augment del nombre de turis-

tes del 6,6%, fet que es va deixar sentir en una millora dels principals indicadors d'activitat del sector.

Des de l'òptica de la demanda, l'atonía de l'activitat econòmica de les Balears que es va registrar en els períodes anteriors va xifrar el creixement del consum de les famílies en el 0,9%, mentre que la inversió empresarial va tancar l'any amb mostres d'estar recuperant-se, després d'uns quants exercicis de retrocés.

Pel que fa a l'evolució dels preus, les Balears varen presentar una inflació mitjana del 2,9%, inferior a la que va registrar el conjunt nacional. No obstant això, seguir l'evolució dels preus, a les Balears, continuarà essent d'especial importància durant els períodes propers, a causa de la repercussió sobre la competitivitat que implica mantenir un diferencial d'inflació elevat respecte de la resta d'economies europees.

En conclusió, a partir de les consideracions anteriors, cal esperar que durant el 2004 el pols de l'economia balear continuï el procés de recuperació moderada que va començar l'any 2003. Tot i així, s'ha de veure com afectarà l'evolució de la conjuntura econòmica internacional a la consolidació de la reactivació de l'economia de les Balears, molt condicionada pel comportament dels registres turístics de la temporada propera.

"SA NOSTRA", CAIXA DE BALEARS

En aquest context de recuperació incipient, la potenciació de l'activitat comercial, les aportacions de les empreses participades —77 societats—, amb la bona gestió de la Companyia d'Assegurances, i l'evolució favorable dels mercats financers, han impulsat els resultats consolidats (ai) de "SA NOSTRA" fins als 58,2 milions d'euros. Tot plegat comprèn un volum de negoci superior als 10.104 milions d'euros.

Com hem destacat al començament, altres factors fonamentals per tal d'acomplir els objectius del Pla estratègic han estat la implicació dels empleats i l'augment de la productivitat, la millora substancial de l'eficiència, com a eix de les polítiques de gestió, i l'augment d'operacions (+7,6 milions) i de clients (+39,3%) en la banca electrònica i també en la resta dels canals d'autoservei.

La bona evolució del negoci tradicional, el control de les despeses d'explotació i el fet que ha baixat la morositat també incideixen positivament en el balanç de resultats.

UN CREIXEMENT RENDIBLE, EFICIENT I SOLVENT

D'altra banda, i com a factor positiu, s'ha de destacar que el mercat de renda variable i, en general, els mercats financers s'han recuperat, després de tres anys d'una significativa tendència baixista. Aquesta evolució ha afavorit un comportament positiu de les operacions financeres, la qual cosa ha permès que els fons de fluctuació s'hagin recuperat considerablement i que el marge ordinari hagi superat els 194,3 milions d'euros.

Pel que fa al Pla d'expansió d'oficines, s'ha concretat en les dotze noves sucursals que s'han obert, cinc de les quals són automàtiques. Les noves oficines tradicionals es troben a Getafe (Madrid), Ocimax (Palma), Comte de Sallent (Palma), es Blanquer (Inca), Baix des Cós (Manacor), Camp Rodó (Palma), Llibertat (Palma) i Ciutadella-Dalt es Penyals (Menorca). Amb aquestes incorporacions, la xarxa disposa de 261 oficines, entre les tradicionals i les automàtiques, per donar servei a una cartera de clients superior als 607.000, amb un augment significatiu de les persones jurídiques.

D'altra banda, l'ús dels canals alternatius s'ha incrementat notablement; en aquest sentit, el nombre d'operacions que s'han fet a través dels 343 caixers automàtics, 16 més que l'any anterior, supera els 12,1 milions. I més de 7,6 milions d'operacions s'han gestionat a través de la banca electrònica per mitjà d'Internet (4,9 l'any 2002). Comodat, seguretat, rapidesa i agilitat són les potencialitats d'aquests canals moderns, tecnològicament avançats i econòmicament eficients que han emprat un 39,3% més de clients, 9.000 dels quals són empreses.

A més, les targetes actives que s'han dispensat superen les 360.000, les quals arriben a facturar compres per un valor d'uns 382 milions d'euros anuals, amb un creixement del 9,14% respecte de l'any passat.

"SA NOSTRA" A LES PITIÜSES I MENORCA

A Menorca, amb una xarxa de 23 oficines (17 de tradicionals i 6 d'automàtiques) i de 25 caixers automàtics, l'Entitat ha crescut un 8,7% en gestió de recursos de clients i un 12,8% en crèdits.

Pel que fa a les Pitiüses, disposam de 22 oficines i 27 caixers per cobrir el servei a Eivissa i Formentera, on la gestió de recursos de clients s'ha incrementat un 9% i la inversió creditícia ha crescut un 22,2%.

INFOCAJA

El projecte estratègic més important que s'ha dut a terme durant els darrers anys —Infocaja—, que han impulsat cinc caixes (Astúries, Canàries, Castella-la Manxa, Múrcia i "Sa Nostra"), constituirà una de les plataformes tecnològiques més innovadores de l'Estat espanyol.

Entre les fites que s'han assolit al llarg del 2003, cal confirmar que s'ha estabilitzat el servei i que s'han implantat els mòduls de quadre i d'autoritzacions, de termini fix i de comptabilitat. A més, s'ha consolidat el sistema de formació assistida per ordinador (aprenentatge virtual o *e-learning*), que ha seguit un 94% de la plantilla. Així les coses, el pas definitiu de canviar de plataforma tecnològica es podrà fer a mitjan 2004, quan el sistema estarà implantat en més del 80%.

En definitiva, tot plegat és obra de les persones que han format i que formen part de l'Entitat: la parròquia de clients, els òrgans de govern i la plantilla d'empleats. A tots i a totes, el meu reconeixement i la meua gratitud per la feina feta i per la confiança que heu brindat a la casa i que ens permet millorar el servei i desenvolupar la vocació social des de l'estabilitat, la solvència, l'eficiència i el respecte als principis fundacionals.

En definitiva, i malgrat les incerteses que han significat bona part dels darrers exercicis del sector financer, el trajecte recorregut per "SA NOSTRA" no s'ha allunyat gens dels principis que la regeixen: millorar el servei en benefici dels nostres clients i desenvolupar la vocació social amb propostes que responen a les iniciatives que provenen de la societat.

Pere J. Batle
Director general

any
año
year

121

www.sanostra.es

Memòria de comptes anuals

**Caja de Ahorros y Monte de Piedad de las Baleares
i societats que componen el Grup "Sa Nostra"**

**Memòria de comptes anuals i Informe de gestió consolidats
31 de desembre de 2003
(Juntament amb l'Informe d'Auditoria)**

Auditors

Parque de las 12. 1.ª [Despacho 150]
07003 Palma de Mallorca

Informe d'Auditoria de Comptes Anuals Consolidats

A l'Assemblée Générale de

Caja de Ahorros y Monte de Piedad de las Baleares "Sa Nostra"

Hem auditat els comptes anuals de Caja de Ahorros y Monte de Piedad de las Baleares "Sa Nostra" (la Caixa) i les seves societats dependents que constitueixen el grup consolidable (el Grup), que comprenen el balanç de situació consolidat al 31 de desembre de 2003 i el compte de pèrdues i guanys consolidat i la memòria consolidada corresponents a l'exercici anual acabat en la data esmentada, la formulació dels quals és responsabilitat dels Administradors de la Caixa. La nostra responsabilitat és expressar una opinió sobre els esmentats comptes anuals consolidats en el seu conjunt, basada en el treball realitzat d'acord amb les normes d'auditoria generalment acceptades, que requereixen l'examen, mitjançant la realització de proves selectives, de l'evidència justificativa dels comptes anuals consolidats i l'avaluació de la seva presentació, dels principis comptables aplicats i de les estimacions realitzades.

D'acord amb la legislació mercantil, els Administradors de la Caixa presenten, a efectes comparatius, amb cadascuna de les partides del balanç de situació consolidat, del compte de pèrdues i guanys consolidat i del quadre de finançament consolidat, a més de les xifres de l'exercici 2003, les corresponents a l'exercici anterior. La nostra opinió es refereix exclusivament als comptes anuals consolidats de l'exercici 2003. Amb data 3 de març de 2003 altres auditors varen emetre el seu informe d'auditoria sobre els comptes anuals consolidats de l'exercici 2002 en el que expressaren una opinió favorable.

En la nostra opinió, els comptes anuals de l'exercici 2003 adjunts expressen, en tots els aspectes significatius, la imatge fidel del patrimoni i de la situació financera de Caja de Ahorros y Monte de Piedad de las Baleares "Sa Nostra" i de les seves societats dependents al 31 de desembre de 2003 i dels resultats consolidats de les seves operacions i dels recursos obtinguts i aplicats durant l'exercici anual acabat en la data esmentada i contenen la informació necessària i suficient per a la seva interpretació i adequada comprensió, de conformitat amb principis i normes comptables generalment acceptats que guarden uniformitat amb els aplicats l'exercici anterior.

L'informe de gestió consolidat adjunt de l'exercici 2005, conté les explicacions que els Administradors consideren oportunes sobre la situació de la Caixa, l'evolució dels seus negocis i sobre altres assumptes i no forma part íntegrament dels comptes anuals consolidats. Hem verificat que la informació comptable que conté l'esmentat informe de gestió concorda amb la dels comptes anuals de l'exercici 2005. El nostre treball com a auditors es limita a la verificació de l'informe de gestió amb l'abast esmentat en aquest mateix paràgraf i no inclou la revisió d'informació diferent de l'obtinguda a partir dels registres comptables de Caja de Ahorros y Monte de Piedad de las Balears "Sa Nostra" i de les seves societats dependents.

KPMG AUDITORES, SI

Juan Carlos Sáez

28 de febrer de 2004

INSTITUTE DE
CENSOSES PUBLICAS
DE CUENTAS DE ESPAÑA

* 電話: 03-5681-2222
E-MAIL: info@toyota.co.jp

1. **Author:** [Name]
 2. **Title:** [Title]
 3. **Journal:** [Journal]
 4. **Volume:** [Volume]
 5. **Issue:** [Issue]
 6. **Page:** [Page]
 7. **Year:** [Year]

Con internet sarà sempre a portata di clic il servizio di assistenza clienti. Per informazioni e richieste di vendita, visitate il sito www.abbott.it.

[illegible]

CAJA DE AHORROS Y MONTE DE PIEDAD DE LAS BALEARES "SA NOSTRA" I SOCIETATS DEPENDENTS
BALANÇOS DE SITUACIÓ EL 31 DE DESEMBRE DE 2003 I DE 2002
(Expressats en milers d'euros)

Actiu	2003	2002	Passiu	2003	2002
Caixa i dipòsits en bancs centrals			Entitats de crèdit (nota 15)		
Caixa	51.372	49.206	A la vista	30.186	9.926
Banc d'Espanya	79.531	43.968	A termini o amb preavis	768.831	464.890
	130.903	93.174		799.017	474.816
Deutes de l'Estat (nota 5)	296.150	294.997	Dèbits a clients (nota 16)		
Entitats de crèdit (nota 6)			Dipòsits d'estalvi	4.101.351	3.831.558
A la vista	10.758	25.835	Altres dèbits	172.109	273.222
Altres crèdits	197.197	64.927		4.273.460	4.104.780
	207.955	90.762	Dèbits representats per valors negociables (nota 17)		
Crèdits sobre clients (nota 7)	4.766.828	4.341.153	Bons i obligacions en circulació	250.000	250.000
Obligacions i altres valors de renda fixa (nota 8)			Pagarés i altres valors	89.600	3.447
D'emissió pública	5.013	5.011		339.600	253.447
Altres emissors	84.326	102.846	Altres passius (nota 18)	58.107	76.209
	89.339	107.857	Comptes de periodificació	36.285	35.078
Accions i altres títols de renda variable (nota 9)	122.026	115.690	Provisions per a riscos i càrregues (nota 20)		
Participacions (nota 10)			Fons de pensionistes	8.946	598
En entitats de crèdit	9.389	9.757	Altres provisions	6.311	5.479
Altres participacions	89.188	26.217		15.257	6.077
	98.577	35.974	Fons per a riscos bancaris generals (nota 21)	4.505	4.505
Participacions en empreses del grup (nota 11)	62.680	68.244	Diferència negativa de consolidació	438	190
Actius immaterials	9.033	5.551	Beneficis consolidats de l'exercici		
Fons de comerç de consolidació (nota 12)	9.228	4.928	Del grup	41.225	27.212
Actius materials (nota 13)			De minoritaris	3.122	2.547
Terrenys i edificis d'ús propi	81.443	65.404		44.347	29.759
Altres immobles	15.257	33.768	Passius subordinats (nota 22)	60.000	60.000
Mobiliari, instal·lacions i d'altres	27.938	29.595	Interessos minoritaris (nota 23)	100.240	101.275
	124.638	128.767	Reserves (nota 24)	256.822	243.890
Altres actius (nota 14)	73.638	91.700	Reserves de revaloració (nota 24)	16.644	16.644
Comptes de periodificació	46.705	52.257	Reserves en societats consolidades (nota 25)		
Pèrdues en societats consolidades (nota 25)	2.093	1.100	Per integració global i proporcional	2.997	2.387
			Per posada en equivalència	32.074	23.097
				35.071	25.484
Total actiu	6.039.793	5.432.154	Total passiu	6.039.793	5.432.154
Comptes d'ordre (nota 32)					
Passius contingents	223.157	196.717			
Compromisos	813.070	817.830			
Total comptes d'ordre	1.036.227	1.014.547			

CAJA DE AHORROS Y MONTE DE PIEDAD DE LAS BALEARES "SA NOSTRA" I SOCIETATS DEPENDENTS
COMPTES DE PÈRDUES I GUANYS CONSOLIDATS PER ALS EXERCICIS ANUALS ACABATS
EL 31 DE DESEMBRE DE 2003 I DE 2002
(Expressats en milers d'euros)

	2003	2002
Interessos i rendiments assimilats	252.532	257.464
De la cartera de renda fixa	14.918	17.464
Resta	237.614	240.000
Interessos i càrregues assimilades	(101.476)	(120.597)
Rendiment de la cartera de renda variable	3.063	5.425
D'accions i altres títols de renda variable	662	528
De participacions	1.046	463
De participacions en el grup	1.355	4.434
Marge d'intermediació	154.119	142.292
Comissions percebudes	38.043	33.289
Comissions pagades	(8.591)	(8.585)
Resultats d'operacions financeres	10.755	(6.878)
Marge ordinari	194.326	160.118
Altres productes d'explotació	3.494	10.688
Despeses generals d'administració	(114.564)	(114.173)
De personal (nota 26)	(78.083)	(79.212)
Dels quals: sous i salaris	(55.071)	(57.806)
Dels quals: càrregues socials	(20.683)	(19.093)
de les quals: pensions	(8.413)	(6.333)
Altres despeses administratives	(36.481)	(34.961)
Amortització i sanejament d'actius materials i immaterials	(8.101)	(8.420)
Altres despeses d'explotació	(1.940)	(1.906)
Marge d'explotació	73.215	46.307
Resultats generals per societats posades en equivalència		
Participació en beneficis de societats posades en equivalència	15.096	14.323
Participació en pèrdues de societats posades en equivalència	(1.024)	(482)
Correccions de valor per cobrament de dividends	(2.221)	(4.473)
	11.851	9.368
Amortització del fons de comerç de consolidació	(972)	(185)
Beneficis per operacions del Grup		
Beneficis per alienació de participacions en entitats consolidades per integració global i proporcional	2.643	577
Reversió de diferències negatives de consolidació	140	—
	2.783	577
Menyscapes per operacions del Grup		
Pèrdues per alienació de participacions en entitats consolidades per integració global i proporcional	(53)	—
	(53)	—
Amortització i provisions per a insolvències (net) (nota 7)	(23.305)	(23.209)
Sanejament de les immobilitzacions financeres (net)	744	(1.659)
Beneficis extraordinaris (nota 27)	7.499	11.539
Menyscapes extraordinaris (nota 28)	(13.517)	(1.968)
Resultats abans d'imposts	58.245	40.770
Impost sobre beneficis (nota 31)	(13.898)	(11.011)
Resultat de l'exercici	44.347	29.759
Del Grup	41.225	27.212
De minoritaris	3.122	2.547

La memòria adjunta forma part integrant dels comptes anuals de l'exercici acabat el 31 de desembre de 2003.

**CAJA DE AHORROS Y MONTE DE PIEDAD DE LAS BALEARES "SA NOSTRA"
I SOCIETATS DEPENDENTS
MEMÒRIA DE COMPTES ANUALS
31 DE DESEMBRE DE 2003**

1. Naturalesa de la Caja de Ahorros y Monte de Piedad de las Baleares "Sa Nostra" i del seu Grup

La Caja de Ahorros y Monte de Piedad de las Baleares "Sa Nostra" (d'ara endavant la Caixa, l'Entitat o "Sa Nostra") és una institució beneficosocial, amb personalitat jurídica autònoma, representació privada i durada il·limitada, fundada el 18 de març de 1882.

L'Entitat no té afany de lucre, i les seves funcions primordials consisteixen a fomentar l'estalvi, captar-lo i administrar-lo; crear i sostenir obres beneficosocials, i promoure i realitzar totes les iniciatives i inversions que serveixin per elevar els nivells cultural, social i econòmic dins del seu àmbit d'influència. El 31 de desembre de 2003, l'Entitat disposa d'una xarxa de 209 oficines operatives, 48 oficines automàtiques a les Illes Balears, 3 oficines operatives a Madrid, una oficina a les Canàries i una altra a València.

La gestió i la utilització dels recursos aliens captats i administrats per les caixes d'estalvis estan subjectes a determinades normes legals que regulen, entre d'altres, els aspectes següents.

- a) El manteniment, en forma de dipòsits al Banc d'Espanya, d'un percentatge dels recursos computables de clients per cobrir el coeficient de reserves mínimes.
- b) La distribució del 50%, com a mínim, de l'excedent net de l'exercici a reserves, i l'import restant al fons de l'obra beneficosocial.
- c) El manteniment d'un volum de recursos propis mínims que estan determinats segons les inversions realitzades i els riscos assumits.
- d) Si escau, la contribució al Fons de Garantia de Dipòsits de les caixes d'estalvis, la finalitat del qual consisteix a garantir als dipositants la recuperació de cert import dels dipòsits constituïts a l'Entitat.

2. Bases de presentació dels comptes anuals i principis de consolidació

En compliment de la legislació vigent, els administradors de l'Entitat han formulat aquests comptes anuals consolidats de la Caixa i les seves societats dependents amb l'objectiu de mostrar la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera i dels resultats de Caja de Ahorros y Monte de Piedad de las Baleares "Sa Nostra" (el Grup), i dels canvis en la situació financera del Grup durant l'exercici acabat el 31 de desembre de 2003.

Els comptes anuals consolidats s'han preparat a partir dels registres auxiliars de la Caixa i de les seves societats dependents, i es presenten d'acord amb els formats establerts en la Circular 4/1991, de 14 de juny, del Banc d'Espanya, i les modificacions posteriors. El detall de les societats dependents consolidades s'inclou en l'annex I adjunt, el qual forma part integrant d'aquesta nota.

La determinació del perímetre de consolidació s'ha fet d'acord amb la Llei 13/1985, de 25 de maig, i les disposicions que la desenvolupen, i d'acord amb el contingut de la Circular 4/1991, del Banc d'Espanya, per les quals es regula la consolidació dels comptes anuals consolidats de les entitats de dipòsit. Seguint aquest criteri, s'han consolidat, pel mètode d'integració global, les societats consolidables per la seva activitat participades per la Caixa almenys en un 50%, i pel mètode de posada en equivalència, les societats participades almenys en un 20% del capital o dels drets de vot o bé en un 3% si cotitzen en Borsa i no estan gestionades conjuntament amb una o més entitats. Els comptes anuals consolidats inclouen determinats ajusts i reclassificacions per homogeneïtzar els criteris de comptabilitat i de presentació de les societats consolidades amb els que segueix l'Entitat.

Les principals variacions en el perímetre de consolidació del Grup en l'exercici del 2003 corresponen al fet que s'hi han inclòs les societats Naviera Daphne, A.I.E., i "Sa Nostra" International Finance, BV, participades en un 10% i en un 100% respectivament. La integració d'aquestes societats no ha suposat efectes significatius en els estats financers consolidats adjunts, a causa que s'han constituït recentment (vegeu les notes 11 i 12).

Durant l'exercici del 2003, Fibanc Energías Renovables, S.A., s'ha inclòs en el perímetre de consolidació perquè la seva participació ha augmentat d'un 12,79% a un 20,8%.

A més a més, en l'exercici del 2003 Servicios de Administración e Informática Balear, S.A., i SM2 Baleares, S.A., han passat a consolidar-se pel mètode de posada en equivalència, ja que la primera ha reduït la seva participació, i la segona ha perdut el seu caràcter instrumental.

En l'exercici del 2003 s'ha produït un canvi en el criteri de consolidació d'Invernostra, S.L., que ha passat a consolidar les seves participacions en societats de promoció immobiliària pel mètode de posada en equivalència en lloc de fer-ho pel mètode d'integració global.

La resta de participacions de cartera es presenta en el balanç de situació adjunt d'acord amb els criteris descrits en la nota 4(f).

Els administradors de la Caixa consideren que l'Assemblea General de l'Entitat aprovarà els comptes anuals consolidats de l'exercici del 2003 sense variacions significatives.

Com requereix la normativa comptable, el balanç de situació, el compte de pèrdues i guanys, i el quadre de finançament consolidats de l'exercici anual acabat el 31 de desembre de 2003 recullen, per tal de comparar-les, les xifres corresponents a l'exercici anterior, les quals formaven part dels comptes anuals consolidats aprovats per l'Assemblea General del 22 de maig de 2003.

Tots els comptes i transaccions importants entre les societats consolidades s'han eliminat en el procés de consolidació.

3. Comparació de la informació

La proposta de distribució dels beneficis de l'exercici del 2003 formulada pels administradors de la Caixa i pendent d'aprovació és la següent.

	Milers d'euros
Reserves	24.279
Fons de l'obra social	6.400
	30.679

Les propostes de distribució dels resultats de les societats dependents formulades pels consells d'administració respectius seran sotmeses a les corresponents juntes generals d'accionistes perquè les aprovin.

4. Principis de comptabilitat i normes de valoració aplicats

Aquests comptes anuals han estat preparats d'acord amb les normes de valoració i els principis comptables establerts en la Circular 4/1991, de 14 de juny, del Banc d'Espanya i les seves modificacions posteriors, que es presenten a continuació.

(a) Principi de meritació

Els ingressos i les despeses es reconeixen comptablement segons la data de meritació i no d'acord amb la data de cobrament o de pagament, llevat dels interessos relatius a inversions creditícies i a altres riscos sense inversió amb prestataris dels quals es consideri que sigui dubtós cobrar, els quals s'abonen a resultats en el moment de cobrar. A més a més, no es reconeixen com a ingressos fins que definitivament es cobren els beneficis obtinguts per la venda, amb cobrament ajornat, d'actius immobilitzats, excepte que les condicions de la venda i la solvència del deutor no facin tenir dubtes sobre el fet que l'operació acabi bé.

Seguint la pràctica general financera, les transaccions es registren en la data en què es produeixen. Aquesta pot diferir de la data valor corresponent, d'acord amb la qual es calculen les despeses i els ingressos financers.

(b) Transaccions i saldos en moneda estrangera

Els saldos en moneda estrangera, inclosos els productes i els costos meritats i no vençuts, es valoren al tipus de canvi mitjà del mercat de divises de l'últim dia hàbil del mes a què es refereix el balanç de situació. Els beneficis o les pèrdues que s'originen en practicar-se aquestes valoracions es reconeixen com a ingressos o despeses en el compte de pèrdues i de guanys.

Les operacions de compravenda de divises a termini s'inclouen en «Comptes d'ordre» als tipus de canvi de contractació. En tancar el mes, les operacions obertes que no són de cobertura es valoren als tipus de canvi del mercat de divises a termini per al període que hi ha fins al venciment. Les diferències positives o negatives que s'originen es reflecteixen en el compte de pèrdues i de guanys.

En el cas d'operacions de permutes financeres (*swaps*) de cobertura les diferències entre els canvis de contractació a termini i al comptat es periodifiquen durant la vida dels contractes respectius, amb contrapartida als comptes d'ingressos i de despeses, segons correspongui.

(c) Actius dubtosos

Les inversions creditícies i els valors de renda fixa, inclosos els interessos liquidats i no cobrats, que es troben en situació irregular es classifiquen en els epígrafs d'actiu «Entitats de crèdit», «Crèdits sobre clients» i «Obligacions i altres valors de renda fixa». Aquesta pràctica comptable també s'aplica a les operacions sobre les quals hi ha garanties hipotecàries. Quan aquests deutes corresponen a titulars que estan declarats en fallida, sofreixen un deteriorament irrecuperable pel que fa a la solvència o tenen una antiguitat de més de tres anys en situació de morositat, es donen de baixa de l'actiu del balanç i es classifiquen en comptes d'ordre.

S'entén que un deute es troba en situació irregular quan hi ha litigi entre les parts, els titulars estan declarats en suspensió de pagaments o en concurs de creditors o bé quan han transcorregut més de tres mesos des de la data de venciment del deute. En qualsevol cas, la recuperació de la inversió es considera problemàtica quan la solvència dels titulars ha patit un deteriorament notori.

Els productes financers que s'originen en aquests deutes es reconeixen com a ingrés en el moment en què es perceben.

(d) Distribució de la cartera de valors

La cartera de valors es distribueix en quatre categories.

• Cartera de negociació

S'inclouen en aquest concepte aquells valors de renda fixa o variable que l'Entitat manté en el seu actiu amb la finalitat de beneficiar-se a curt termini de les variacions dels preus, i s'hi incorporen només aquells valors que cotitzen públicament i la negociació dels quals és àgil i profunda.

La cartera considerada d'aquesta manera figura inclosa en els epígrafs del balanç de situació de «Deutes de l'Estat», «Obligacions i altres valors de renda fixa» i «Accions i altres títols de renda variable».

• Cartera d'inversió a venciment

S'inclouen en aquest concepte aquells valors de renda fixa que l'Entitat ha decidit mantenir fins a amortitzar-los, sempre que es disposi de capacitat financera per fer-ho i que es compleixin les normes establertes a aquest efecte.

Aquesta cartera figura inclosa en els epígrafs del balanç de situació de «Deutes de l'Estat» i «Obligacions i altres valors de renda fixa».

• **Cartera d'inversió ordinària**

S'inclouen en aquesta cartera aquells valors de renda fixa o variable que no hagin estat assignats a una altra categoria indicada anteriorment.

La cartera considerada d'aquesta manera figura inclosa en els epígrafs del balanç de situació de «Deutes de l'Estat», «Obligacions i altres valors de renda fixa» i «Accions i altres títols de renda variable».

• **Cartera de participacions permanents**

S'inclouen en aquesta cartera les participacions destinades a servir de manera duradora a les activitats de l'Entitat i del seu Grup.

La cartera considerada d'aquesta manera figura inclosa en els epígrafs «Participacions» i «Participacions en empreses del Grup».

(e) **Deute de l'Estat, obligacions i altres valors de renda fixa**

La cartera de valors de renda fixa s'ha considerat d'acord amb els criteris que hi ha a continuació.

• **Cartera de negociació**

Es comptabilitza al preu d'adquisició sense deduir l'import del cupó corregut.

Mensualment, s'actualitza al valor de mercat entès com la cotització d'aquell dia. La contrapartida d'aquesta actualització es registra en els comptes d'ingressos o de despeses de l'exercici.

• **Cartera d'inversió a venciment**

Es presenten al preu d'adquisició corregit i deduïts, si escau, el cupó corregut i les bonificacions i les comissions obtingudes en el moment de la subscripció. Les diferències, positives o negatives, entre el preu d'adquisició i el valor de reemborsament es periodifiquen durant la vida residual del valor, amb abonament o càrrec a resultats. L'import que en resulta es denomina preu d'adquisició corregit.

• **Cartera d'inversió ordinària**

Es comptabilitza al preu d'adquisició corregit i deduïts, si escau, el cupó corregut i les bonificacions i les comissions obtingudes en el moment de la subscripció, les quals es periodifiquen contra resultats durant la vida residual del valor.

En el cas de valors cotitzats, trimestralment es calcula per a cada classe de valor la diferència entre el preu d'adquisició corregit, definit anteriorment, i el valor de la cotització, deduït, si escau, el cupó corregut, del darrer dia hàbil o de la mitjana dels darrers deu dies hàbils en mercats poc profunds o erràtics. Quan les diferències netes que sorgeixen d'aquestes comparacions són pèrdues, aquestes es duen en un compte actiu de periodificació amb abonament al fons de fluctuació de valors. El reconeixement en resultats es realitza d'acord amb la normativa en vigor.

En cas d'alienació, els beneficis o les pèrdues respecte del preu d'adquisició corregit es duen a resultats, i es dota, en el cas dels primers, una provisió que s'ha d'integrar en el fons de fluctuació de valors, sempre que el compte actiu de periodificació tingui saldo.

Les minusvàlues corresponents als valors cedits a tercers amb compromís de recompra es registren únicament per la part proporcional del període que hi ha entre l'acabament de l'operació i la data de venciment del valor.

(f) **Accions i participacions de capital**

Els títols de renda variable es registren pel seu preu d'adquisició.

Es doten els oportuns fons de fluctuació de valors quan es produeix alguna d'aquestes circumstàncies:

- El valor mitjà de cotització del darrer trimestre o el del darrer dia hàbil és menor que el valor comptable per als títols que cotitzen en borsa.

- El valor teòric dels títols, corregit per les plusvàlues tàcites que hi ha en el moment de l'adquisició i que subsisteixen en el de valoració posterior, és inferior al valor comptable quan es tracta de títols que no cotitzen en borsa.

Les minusvàlues procedents d'aplicar els criteris indicats en els paràgrafs anteriors es reconeixen com a pèrdues de l'exercici amb abonament al fons de fluctuació de valors, que es presenta com una disminució dels capítols «Accions i altres títols de renda variable», «Participacions» i «Participacions en empreses del Grup».

El diferencial entre el preu pagat en les adquisicions d'empreses del Grup i associades i el valor teòric comptable que correspon a aquestes participacions, corregit per l'import de les plusvàlues tàcites que hi ha en el moment de la compra i que subsisteixen en tancar l'exercici, en la part que no sigui imputable a elements patrimonials concrets de l'empresa participada, s'amortitza linealment en un període de cinc anys, en què s'estima que contribueix a obtenir ingressos, excepte per la part que pugui ser absorbida per un increment del valor teòric, o anticipadament en el moment en què no hi hagi seguretat raonable d'obtenir aquests ingressos.

Els valors rebuts per aportacions no dineràries en la constitució o l'ampliació de capital de societats s'estimen pel valor comptable dels elements patrimonials aportats amb el límit màxim del valor atribuït per la societat receptora. Quan el valor comptabilitzat és inferior al valor net comptable dels elements cedits, es registra un resultat negatiu. A més a més, en donar de baixa els elements patrimonials pel valor net comptable es reconeixerà, si escau, l'excés o l'aplicació de la provisió existent individualment imputable.

(g) Vista/termini

En els balanços de situació adjunts, es classifiquen a la vista els debits a clients i els saldos deutors o creditors amb entitats de crèdit que poden ser retirats en qualsevol moment o poden estar subjectes a un preavis d'un dia, i es classifiquen a termini en el cas contrari.

(h) Fons de comerç de consolidació

El capítol «Fons de comerç de consolidació» recull les diferències de consolidació, un cop considerades les plusvàlues tàcites assignables als actius de la societat participada, pendants d'amortitzar, que s'originen en l'adquisició d'accions de societats consolidades, i s'amortitzen linealment durant un període que oscil·la entre cinc i deu anys.

(i) Fons d'insolvències

Els fons es constitueixen per tal de cobrir les possibles pèrdues que es poden produir en la realització dels saldos mantinguts amb els prestataris inclosos en crèdits sobre clients de l'actiu del balanç, i en avals i caucions i altres passius contingents inclosos en comptes d'ordre. Els fons constituïts s'han determinat d'acord amb els estudis fets sobre cada un dels riscos contrets amb els prestataris més importants i, pel que fa a la resta, d'acord amb els criteris establerts en la Circular 4/1991 del Banc d'Espanya i les modificacions posteriors.

A més dels fons específics anteriorment constituïts, també s'inclou una provisió genèrica de l'1% de la inversió creditícia i altres riscos, que és del 0,5% per a préstecs amb garantia hipotecària sobre habitatges acabats i arrendaments financers sobre aquests béns que en ambdós casos compleixin determinades condicions establertes en la Circular 4/1991 del Banc d'Espanya. El 31 de desembre de 2003 aquestes provisions genèriques ascendien a 33.642 i 7.449 milers d'euros respectivament.

A més a més, també s'hi inclou el fons per a la cobertura estadística d'insolvències, que es constitueix assignant a cada trimestre, en el compte de pèrdues i de guanys, la diferència positiva entre una quarta part de l'estimació estadística de les insolvències globals latents en les diferents carteres de riscos homogènies de la Caixa i les dotacions netes per a insolvències específiques realitzades en el trimestre, fins que aquest fons assoleixi una quantia equivalent al triple del risc creditici ponderat pels coeficients establerts en la Circular 9/1999 del Banc d'Espanya. Si aquesta diferència és negativa, l'import s'abonarà al compte de pèrdues i de guanys amb càrrec al fons constituït per a aquest concepte en la mesura que hi hagi saldo disponible. La Caixa calcula l'estimació estadística d'insolvències esmentada utilitzant el mètode descrit en aquesta circular basat en l'aplicació de coeficients.

Els fons així determinats es classifiquen minorant l'epígraf «Crèdits sobre clients» i «Obligacions i altres valors de renda fixa» de l'actiu o en el capítol «Altres provisions» de l'epígraf «Provisions per a riscos i càrregues» del passiu, d'acord amb la naturalesa de les operacions.

(j) Actius materials

L'immobilitzat material, llevat dels béns adjudicats com a pagament de deutes, es presenta valorat al seu cost d'adquisició, net de les corresponents amortitzacions acumulades i de les provisions específiques, regularitzat i actualitzat parcialment de conformitat amb les diverses disposicions legals i com a conseqüència dels diferents processos de fusió i d'escissió duits a terme en exercicis anteriors.

Les amortitzacions de l'immobilitzat material es practiquen linealment sobre els valors de cost o del cost actualitzat durant el període de vida útil estimat per a cada element o grup d'elements, d'acord amb els coeficients anuals següents:

	Percentatge
Immobles	1,5%-2%
Mobiliari	10%
Instal·lacions	8%-12%
Equips de processament de dades	15%-25%
Vehicles i maquinària	10%-16%

L'increment de valor que resulta de les operacions d'actualització s'amortitza en els períodes impositius que queden fins a completar la vida útil dels elements patrimonials actualitzats.

Les amortitzacions corresponents a l'immobilitzat afecte a l'obra social es doten amb càrrec al compte «Despeses de manteniment» de l'obra esmentada.

Els béns adjudicats com a pagament de deutes es comptabilitzen generalment pel valor comptable dels béns aplicats o el valor de mercat dels actius si és inferior. A més a més, l'Entitat dota les provisions corresponents per als immobles adjudicats com a pagament de deutes, d'acord amb l'antiguitat d'aquests segons els percentatges establerts en la Circular 4/1991 del Banc d'Espanya i les modificacions posteriors.

Les provisions i els fons de sanejament específics que, si escau, cobreixen els actius adjudicats i que queden disponibles un cop cobert, si escau, el deute per una valoració inferior dels actius adquirits, es mantenen fins al 25% del principal dels crèdits o de la taxació si aquesta és menor. La resta de la cobertura s'allibera si la taxació permet no tenir dubtes sobre la seva efectivitat. A més a més, l'Entitat registra una provisió per cobrir les minuscules d'immobles en règim de lloguer respecte del seu valor comptable, calculades d'acord amb les rendes percebudes.

Les despeses de manteniment i les reparacions de l'immobilitzat que no milloren l'ús ni prolonguen la vida útil dels actius respectius es carreguen al compte de pèrdues i de guanys en el moment en què es produeixen.

(k) Despeses de manteniment de l'obra social

D'acord amb la normativa comptable vigent, les despeses de manteniment de l'obra social de cada exercici es presenten en el capítol «Altres provisions» del passiu, cosa que fa que disminueixi el fons obra social. El primer dia de l'exercici següent es cancel·len amb càrrec a aquest fons.

(l) Fons de pensions

D'acord amb el Conveni col·lectiu vigent, la Caixa ha de complementar les percepcions de la Seguretat Social que corresponen als seus empleats en cas de jubilació, viduïtat, orfandat, incapacitat permanent o gran invalidesa.

L'acord laboral per instrumentar els compromisos pel que fa a les pensions amb el seu personal actiu a través d'un pla de pensions del sistema d'ocupació de prestació definida de conformitat amb el Reial decret 1588/1999, de 15 d'octubre, que s'estava negociant des de l'exercici del 2000, va ser subscrit el 28 de març de 2001 (vegeu la

nota 19). Aquest pla de pensions es troba integrat en el fons «Fons de Pensions d'Empleats Sa Nostra» que gestiona la societat del Grup Sa Nostra Compañía de Seguros de Vida, S.A. D'acord amb el reglament d'aquest fons, en cas de no arribar a la rendibilitat necessària per afrontar les obligacions meritades, la Caixa s'haurà de fer càrrec del dèficit resultant.

La substitució del sistema de previsió anterior va suposar el reconeixement d'uns drets per serveis passats superiors als fons constituïts. La Caixa va registrar, amb efecte el 31 de desembre de 2000, una part molt significativa d'aquest dèficit. Un cop acabat el procés d'externalització, en l'exercici del 2001, la Caixa va amortitzar el dèficit resultant en dècimes parts, d'acord amb el que permet la Circular 5/2000 del Banc d'Espanya. En l'exercici del 2002, "Sa Nostra" n'ha registrat una dècima part amb càrrec a l'epígraf de «Despeses extraordinàries».

Per al personal passiu i per al personal en situació de llicència retribuïda, l'Entitat té subscrites amb "Sa Nostra" Compañía de Seguros de Vida, S.A., unes quantes pòlisses d'assegurances que han estat adaptades al Reial decret 1588/1999 en el moment de formalitzar el pla de pensions (vegeu la nota 19).

Les primes necessàries per cobrir la totalitat dels compromisos pel que fa a pensions per al personal passiu juntament amb el cost meritat pel personal actiu han estat registrats en l'epígraf «Despeses de personal» del compte de pèrdues i de guanys adjunt.

A més a més, per al personal en situació de llicència retribuïda, l'Entitat manté registrat un fons de pensions intern per a pensions i obligacions semblants (vegeu la nota 20) per l'import total actualitzat corresponent als pagaments futurs que s'han d'efectuar fins al moment de la jubilació, en concepte de sous, salaris i cotitzacions a la Seguretat Social.

(m) Futurs financers i opcions

Les operacions de futurs financers que comprenen, entre d'altres, les compravendes de divises i de valors no vençuts, els futurs financers sobre valors i els tipus d'interès, el preu d'exercici de l'element subjacent compromès en opcions adquirides i venudes, les permutes financeres d'interès i els acords sobre tipus d'interès futurs, es registren en comptes d'ordre al valor de contractació, i es distingeix entre les operacions que són de cobertura i les que no ho són.

Per als criteris corresponents a les operacions a termini amb moneda estrangera, vegeu l'apartat (b) d'aquesta nota.

Els beneficis o les pèrdues de les operacions de cobertura es registren simètricament als ingressos o als costos de l'element cobert.

Les operacions de futurs financers que no són de cobertura contractades en mercats organitzats es liquiden diàriament a la cotització de tancament del dia. Les diferències positives o negatives es registren en el compte de pèrdues i de guanys.

Es fa un tancament teòric de les operacions de futurs financers que no són de cobertura contractades en mercats no organitzats, i es doten amb càrrec a resultats, si escau, les operacions corresponents a pèrdues potencials resultants.

Les operacions d'opcions es registren en el moment de contractar-les en els comptes corresponents d'ordre pel valor nominal de l'element subjacent compromès, es distingeix entre les que són de cobertura i les que no ho són, i es diferencien les compres de les venudes.

Els drets i les primes que resulten de la compra i la venda o de l'emissió d'opcions es reflecteixen pel valor de cost en el compte d'«Altres actius» i d'«Altres passius» del balanç de situació.

Els beneficis o les pèrdues de les operacions d'opcions de cobertura es registren simètricament en els ingressos o els costos de l'element cobert.

En operacions d'opcions que no són de cobertura contractades en mercats organitzats, els drets i les primes es valoren mensualment a preus de mercat. Les diferències positives o negatives respecte del preu de cost es reflecteixen en el compte de pèrdues i de guanys.

A més a més, es fa un tancament teòric dels drets i les primes de les operacions d'opcions que no són de cobertura contractades en mercats no organitzats. Per a les diferències negatives, la provisió corresponent es registra amb càrrec a resultats.

(n) Indemnitzacions per acomiadament

Excepte en el cas de causa justificada, les entitats, d'acord amb la legislació vigent, tenen l'obligació d'indemnitzar els seus empleats quan cessen en els seus serveis. Davant l'absència de qualsevol necessitat previsible d'acabament anormal de l'ocupació i atès que no reben indemnitzacions aquells empleats que es jubilen o cessen voluntàriament en els seus serveis, els pagaments per indemnitzacions, quan s'escauen, es registren com a despesa en el moment en què es pren la decisió d'acomiar.

No hi ha cap pla de reducció de personal que faci necessari el registre d'una provisió per aquest concepte.

(o) Impost sobre societats

La despesa de l'impost sobre societats de cada exercici es calcula segons el resultat econòmic abans d'imposts, augmentat o disminuït, segons pertoqui, per les diferències permanents amb el resultat fiscal, enteses com les produïdes entre la base imposable i el resultat comptable abans d'imposts que no reverteixen en períodes subsegüents.

El benefici fiscal corresponent a les deduccions per doble imposició i a les bonificacions es considera com un import menor de l'impost sobre societats de cada exercici. Perquè aquestes deduccions siguin efectives, cal complir els requisits establerts en la normativa vigent.

L'efecte impositiu de les diferències temporals s'inclou, si escau, en les corresponents partides d'imposts anticipats o diferits del balanç de situació adjunt.

5. Deutes de l'Estat

El detall d'aquest epígraf del balanç de situació consolidat adjunt és el següent:

	Milers d'euros
Lletres del Tresor	236.887
Altres deutes anotats	59.263
	296.150

El desglossament del deute de l'Estat de l'Entitat el 31 de desembre de 2003, segons la seva categoria, és el següent:

	Milers d'euros
Inversió ordinària	278.358
Inversió a venciment	17.792
	296.150

Durant l'exercici del 2003 no s'han produït traspassos entre carteres.

L'import efectiu de deutes de l'Estat que ha estat cedit a tercers el 31 de desembre de 2003 ascendeix a 224.213 milers d'euros, i figura comptabilitzat en el passiu del balanç de situació consolidat adjunt en els capítols «Entitats de crèdit» i «Dèbits a clients».

El valor de mercat de «Lletres del Tresor» i «Altres deutes anotats» el 31 de desembre de 2003 ascendeix a 236.844 i 62.732 milers d'euros respectivament.

El tipus d'interès mitjà anual de les Lletres del Tresor durant l'exercici del 2003 ha estat del 2,17%.

El compte «Altres deutes anotats» recull obligacions, bons i deute de l'Estat, i el tipus d'interès mitjà anual ha estat del 6,78% durant l'exercici del 2003.

Durant l'exercici del 2003 no s'han produït moviments ni ha estat necessari dotar el fons de fluctuació de valors.

6. Entitats de crèdit d'actiu

La composició d'aquest epígraf del balanç de situació consolidat el 31 de desembre de 2003 és la següent:

	Milers d'euros
A la vista	
Altres comptes	10.758
	10.758
Altres crèdits	
Comptes a termini	84.353
Altres comptes	115.435
	210.546
Menys: fons de provisió per a insolvències	(2.591)
	207.955

Els comptes a termini inclouen 4.899 milers d'euros en moneda estrangera.

El 31 de desembre de 2003, el desglossament de «Comptes a termini», segons el termini de durada residual, és el següent:

	Milers d'euros
Fins a 3 mesos	60.727
Entre 3 mesos i 1 any	—
Entre 1 any i 5 anys	5.596
Més de 5 anys	18.030
Total	84.353

7. Crèdits sobre clients

La composició d'aquest epígraf del balanç de situació consolidat el 31 de desembre de 2003 és la següent:

	Milers d'euros
Crèdit a les administracions públiques espanyoles	108.732
Crèdit a altres sectors residents	
Crèdit comercial	171.581
Deutors amb garantia real	3.017.705
Altres deutors a termini	1.095.884
Deutors a la vista i diversos	138.791
Arrendaments financers	148.125
	4.572.086
Crèdit a no residents	
Actius dubtosos	132.090
D'altres	47.452
	4.860.360
Menys: fons d'insolvències	(93.438)
Menys: fons de risc-país	(94)
	4.766.828

Un detall de «Deutors amb garantia real» el dia 31 de desembre de 2003 és com segueix:

	Milers d'euros
Préstecs i crèdits amb:	
Garantia hipotecària	3.014.589
Altres garanties reals	3.116
	3.017.705

El 31 de desembre de 2003 el desglossament dels saldos bruts de «Crèdits sobre clients», segons el termini de durada residual, és el següent:

Termini	Milers d'euros
A la vista	130.212
Fins a 3 mesos	297.390
Més de 3 mesos fins a 1 any	496.945
Més d'1 any fins a 5 anys	1.492.688
Més de 5 anys	2.348.219
	4.765.454

L'import total de les inversions creditícies de venciment no determinat i sense classificar ascendeix a 94.906 milers d'euros.

El detall de «Crèdit a no residents» per àrees geogràfiques el 31 de desembre de 2003 és el següent:

Àrea	Milers d'euros
Unió Europea (tret d'Espanya)	92.001
Estats Units d'Amèrica	13.642
Resta de l'OCDE	10.649
Amèrica Llatina	13.195
D'altres	2.603
	132.090

Sota aquest epígraf del balanç de situació s'inclouen crèdits en moneda estrangera per un contravalor de 29.241 milers d'euros el 31 de desembre de 2003.

Un resum dels moviments del fons d'insolvències que s'han produït durant l'exercici és el següent:

	Milers d'euros			
	Cobertura específica	Cobertura genèrica	Cobertura estadística	Total
Saldos l'1 de gener de 2003	18.610	34.555	21.776	74.941
Dotacions netes amb càrrec a resultats de l'exercici	18.952	4.558	15.725	39.235
Recuperacions d'actius provisionats	(11.816)	(956)	—	(12.772)
Utilitzacions del fons	(7.207)	—	—	(7.207)
Traspassos	(465)	—	—	(465)
Altres moviments	(294)	—	—	(294)
Saldos el 31 de desembre de 2003	17.780	38.157	37.501	93.438

Les amortitzacions netes d'insolvències fetes el 2003 han ascendit a 387 milers d'euros.

A l'empara de la Llei 19/1992, de 7 de juliol, la Caixa ha titulitzat, durant l'exercici del 2003, drets de crèdit per un import de 149.946 milers d'euros, que varen ser cedits a AyT FTPYME 1, Fondo de Titulización de Activos. La Caixa no té cap responsabilitat en l'impagament futur dels préstecs afectes a aquesta titulització.

El moviment del fons de risc-país durant l'exercici del 2003 és el següent:

	Milers d'euros
Saldo en iniciar l'exercici	74
Més:	
Dotacions netes amb càrrec als resultats de l'exercici	1.560
Menys:	
Fons disponibles	(8)
Utilització de fons	(1.047)
Traspassos	(485)
Saldo en tancar l'exercici	94

El detall de l'epígraf «Amortització i provisions per a insolvències net» del compte de pèrdues i guanys consolidat adjunt és el següent:

	Milers d'euros
Dotacions netes per al fons d'insolvències amb càrrec a resultats de l'exercici	
D'entitats de crèdit	1.031
De crèdits sobre clients	26.463
D'obligacions i altres valors de renda fixa (nota 8)	109
De passius contingents (nota 20)	848
Dotacions netes per al fons de risc-país amb càrrec a resultats de l'exercici	1.552
Amortització d'insolvències	387
Actius en suspens recuperats	(7.085)
Total	23.305

8. Obligacions i altres valors de renda fixa

El detall i el moviment d'aquest epígraf del balanç de situació durant l'exercici del 2003 són els següents:

Milers d'euros					
	Salos el 31.12.02	Altes	Baixes	Traspassos	Salos el 31.12.03
D'emissió pública					
Administracions territorials	5.011	–	–	2	5.013
	<u>5.011</u>	<u>–</u>	<u>–</u>	<u>2</u>	<u>5.013</u>
Altres emissors					
D'entitats oficials de crèdit	3.800	–	(360)	1	3.441
D'altres entitats de crèdit					
Residents	1.482	–	–	3	1.485
D'entitats de crèdit no residents	6.032	6.575	(9.490)	(534)	2.583
D'altres sectors residents	8.021	525	(3.474)	17	5.089
De no residents	85.383	81.268	(90.461)	(2.481)	73.709
	<u>104.718</u>	<u>88.368</u>	<u>(103.785)</u>	<u>(2.994)</u>	<u>86.307</u>
Menys: provisions	(1.872)	(304)	195	–	(1.981)
	<u>102.846</u>				<u>84.326</u>
	<u>107.857</u>				<u>89.339</u>

El 31 de desembre de 2003 l'import dels valors que vencen a curt termini ascendeix a 14.044 milers d'euros.

La partida «Altres emissors d'altres sectors residents» inclou bons de titulització de TDA 7, Fondo de Titulización Hipotecaria, per 2.197 milers d'euros, corresponents a l'emissió realitzada per l'Entitat en l'exercici del 1999.

El 31 de desembre de 2003, tota la cartera d'obligacions i altres valors de renda fixa corresponen a inversió ordinària.

El desglossament de les obligacions i altres valors de renda fixa, segons la seva admissió a cotització, és el següent:

Milers d'euros	
Cotitzats	83.021
No cotitzats	3.286
	<u>86.307</u>

El valor de mercat de la cartera d'inversió ordinària cotitzada ascendeix, el 31 de desembre de 2003, a 91.286 milers d'euros.

El desglossament de les provisions constituïdes el 31 de desembre de 2003 és el següent:

Milers d'euros	
Provisió genèrica	758
Provisió estadística	1.223
	1.981

El moviment de les provisions durant l'exercici del 2003 és el següent:

Milers d'euros			
	Cobertura genèrica	Cobertura estadística	Total
Salos l'1 de gener de 2003	905	967	1.872
Dotacions netes amb càrrec a resultats de l'exercici	48	256	304
Fons dotats en exercicis anteriors que han quedat disponibles	(195)	–	(195)
Salos el 31 de desembre de 2003	758	1.223	1.981

9. Accions i altres títols de renda variable

El detall i el moviment d'aquest epígraf del balanç de situació consolidat durant l'exercici del 2003 és el següent:

Milers d'euros						
	Salos el 31.12.02	Altes	Baixes	Diferències de canvi	Traspassos	Salos el 31.12.03
D'entitats de crèdit	978	13.228	(13.451)	–	367	1.122
D'altres sectors no residents	63.643	58.425	(58.824)	–	2.713	65.957
De no residents	71.156	87.602	(87.590)	(572)	–	70.596
	135.777	159.255	(159.865)	(572)	3.080	137.675
Menys, fons de fluctuació de valors	(20.087)	(4.351)	7.874	288	627	(15.649)
	115.690					122.026

El desglossament de les accions i altres títols de renda variable, segons la seva admissió a cotització, és el següent:

	Milers d'euros
Cotitzats	48.662
No cotitzats	89.013
	137.675

Durant l'exercici del 2003, la Caixa ha realitzat traspassos entre els epígrafs del balanç i «Participacions» i «Accions i altres títols de renda variable» d'aquelles inversions en les quals la Caixa o el seu grup no exerceix influència notable en la gestió.

Un resum del moviment del fons de fluctuació de valors d'aquest epígraf durant l'exercici del 2003 és el següent:

	Milers d'euros
Saldos en iniciar l'exercici	20.087
Dotacions netes amb càrrec a resultats	4.351
Fons dotats en exercicis anteriors que han quedat disponibles	(7.874)
Utilitzacions	(627)
Traspassos	(288)
Saldos en tancar l'exercici	15.649

10. Participacions

El moviment d'aquest epígraf del balanç de situació consolidat durant l'exercici del 2003 és el següent:

	Milers d'euros
Saldo en iniciar l'exercici	39.019
Altes	55.976
Baixes	(3.046)
Efecte de la posada en equivalència	(6.407)
Traspassos	13.344
Saldo en tancar l'exercici	98.886

Un resum del moviment del fons de fluctuació de valors d'aquest epígraf durant l'exercici del 2003 és el següent:

	Milers d'euros
Saldo en iniciar l'exercici	3.045
Dotacions netes amb càrrec a resultats	—
Fons dotats en exercicis anteriors que han quedat disponibles	(82)
Efecte de la posada en equivalència	(2.654)
Saldo en tancar l'exercici	309

El desglossament de les participacions de la Caixa d'acord amb la seva admissió a cotització és el següent:

	Milers d'euros
Cotitzats	51.246
No cotitzats	47.640
	98.886

En l'annex I hi ha un detall de les empreses amb les participacions de la Caixa, i s'hi especifica l'activitat, el domicili i els percentatges de participació.

Els valors comptables posats en equivalència de les participacions en societats associades del Grup i no consolidats el 31 de desembre de 2003 són els següents:

	Milers d'euros
Posats en equivalència	
Servicios Insulares de Cobro, S.A.	28
Sociedad Balear de	
Capital Riesgo, S.C.R.	379
Inversora de Hoteles Vacacionales	6.532
Cooperación Tecnológica de Cajas de Ahorro, S.L.	183
Despliegue de Tecnología de Gestión, S.L.	87
Eido do Mar, Vi, A.I.E.	2.084
Naviera Toralla, A.I.E.	2.151
Naviera Daphne, A.I.E.	1.669
Fibanc Energías Renovables, S.A.	3.060
Servicios de Administración e Informática Balear, S.A.	127
EBN Probanca, S.A.	7.869
	24.169
No consolidats	
Sun Island, S.A.	1.301
TAC Servicios Palma, S.A.	4.689
Protuba, S.A.	2.827
Hoteles y Clubs de Vacaciones, S.A.	21.007
Consorcio Inmobiliario Mare Nostrum	475
Inromi, S.L.	1.984
L'Illot Cía. de Management, S.L.	63
Parc d'Oci Capiscot, S.L.	2.278
Residencias y Casas Singulares	1.830
Buriram, S.L.	222
Indegesu, S.L.	301
Espacio La Moraleja, S.L.	-
Preneal	9.676
Ámbito Sur	1.593
Uralita, S.A.	2.010
Obrascón Huarte Lain, S.A.	3.072
Sol Meliá, S.A.	4.966
Tubacex, S.A.	1.323
Corporación Mapfre, C.I.R., S.A.	8.354
Tavex Algodonera, S.A.	1.307
Transportes Azcar, S.A.	1.090
Cortefiel, S.A.	2.627
Papeles y Cartones de Europa, S.A.	1.722
	74.717
	98.886

En l'exercici del 2003, s'han produït tres ampliacions de capital de la societat Zoco Inversiones, S.L., en les quals la Caixa ha subscrit i desemborsat 16.793 milers d'euros mitjançant aportacions d'accions, segons la participació mantinguda.

A més a més, en l'exercici del 2003 s'han produït ampliacions de capital de les societats Eido do Mar Vi, A.I.E., i Naviera Toralla, A.I.E., en les quals la Caixa ha subscrit i desemborsat 1.798 i 1.645 milers d'euros respectivament, segons la participació mantinguda. El mes de desembre de 2003, la Caixa ha constituït, juntament amb altres entitats, una altra agrupació d'interès econòmic, Naviera Daphne, A.I.E., l'activitat de la qual és adquirir un vaixell i arrendar-lo a un tercer.

A més a més, durant l'exercici del 2003 "Sa Nostra" ha acudit a l'ampliació de capital de Fibanc Energías Renovables, S.A., per un import de 1.197 milers d'euros, per la qual cosa ha augmentat la seva participació al 20,8%.

11. Participacions en empreses del Grup

El detall i el moviment d'aquest epígraf del balanç de situació consolidat durant l'exercici del 2003 és el següent:

Milers d'euros					
	Saldos el 31.12.02	Altes	Baixes	Efecte posada en equivalència	Saldos el 31.12.03
Altres participacions	68.819	4.607	(16.371)	6.344	63.399

Un resum del moviment del fons de fluctuació de valors d'aquest epígraf durant l'exercici del 2003 és el següent:

Milers d'euros	
Saldo en iniciar l'exercici	575
Dotacions netes amb càrrec a resultats	719
Fons dotats en exercicis anteriors que han quedat disponibles	—
Efecte de la posada en equivalència	(575)
Saldo en tancar l'exercici	719

En l'exercici del 2003, s'han produït diverses ampliacions de capital de la societat Invernosta, S.L., per un import total de 14.400 milers d'euros, íntegrament subscrites i desemborsades per "Sa Nostra" mitjançant aportacions dineràries.

A més a més, en l'exercici del 2003, s'ha produït una ampliació de capital a "Sa Nostra" de Renting, S.A., per un import de 4.000 milers d'euros, íntegrament subscrites i desemborsades mitjançant aportacions dineràries.

Durant l'exercici del 2003, la Caixa ha alienat accions de Servicios de Administración e Informática Balear, S.A., cosa que ha generat una pèrdua de 32 milers d'euros. Com a conseqüència d'aquesta operació la participació en aquesta societat ha estat traspasada a l'epígraf «Participacions» del balanç de situació adjunt.

Finalment, la Caixa ha constituït "Sa Nostra" International Finance, BV, amb l'objectiu d'ampliar l'emissió d'euronotes dins del programa Cajas Españolas de Ahorro Multi-Caja Euro Medium Term Note.

Els valors comptables posats en equivalència de les participacions del Grup el dia 31 de desembre de 2003 són els següents:

	Milers d'euros
SM2 Baleares, S.A	607
Serbrok, Correduría de Seguros, S.A.	4.816
Reciclado de Brik de Baleares, S.A.	626
"Sa Nostra" Compañía de Seguros de Vida, S.A.	39.665
Bit Travel, S.A	—
Ayco Grupo Inmobiliario	12.904
"Sa Nostra" de Renting, S.A	4.781
	63.399

En l'annex I es detallen les participacions en empreses del Grup, a més de l'activitat, el domicili i els percentatges de participació.

12. Fons de comerç de consolidació

A continuació, hi ha un resum dels moviments registrats en el fons de comerç de consolidació durant l'exercici del 2003:

	Milers d'euros		
	Cost	Amortització acumulada	Valor net
Saldos l'1 de gener de 2003	5.960	(1.032)	4.928
Adquisicions netes	6.831	(2.531)	4.300
Saldos el 31 de desembre de 2003	12.791	(3.563)	9.228

Els beneficis que s'estima que generaran els fons de comerç en el període que els queda d'amortització són superiors al seu valor net comptable.

A continuació, hi ha el detall per societats dels saldos nets que hi ha en aquest epígraf en tancar l'exercici del 2003:

	Milers d'euros
EBN Probanca, S.A.	1.690
Tubacex, S.A.	53
TAC Servicios Palma, S.A.	2.679
Corporación Mapfre, C.I.R., S.A.	1.706
Transportes Azkar, S.A.	437
Uralita, S.A	47
Cortefiel, S.A.	171
Obrascón Huarte Lain, S.A.	256
Sol Meliá, S.A.	2.189
	9.228

13. Actius materials

El detall del moviment de l'immobilitzat durant l'exercici del 2003 s'inclou en l'annex II, el qual forma part integrant d'aquesta nota dels comptes anuals.

El 31 de desembre de 2003, l'epígraf «Altres immobles» de l'immobilitzat no afecte a obra social inclou 2.185 milers d'euros, que corresponen al valor net comptable d'immobles procedents de regularització de crèdits, i 899 milers d'euros, que corresponen al valor net comptable d'actius immobilitzats per a alienació. Sembla que l'Entitat no tindrà pèrdues significatives en vendre aquests actius immobilitzats.

El 31 de desembre de 2003, els elements totalment amortitzats de l'immobilitzat de la Caixa ascendeixen a 26.781 milers d'euros. Sota el concepte «Fons específics», el 31 de desembre de 2003, s'inclouen 8.871 milers d'euros corresponents al fons per a immobles adjudicats com a pagament de crèdits.

Els beneficis i les pèrdues per la venda d'actius materials en l'exercici del 2003 han ascendit a 2.466 i 65 milers d'euros respectivament, i es presenten en els capítols de «Beneficis extraordinaris» i «Menyscapes extraordinaris» del compte de pèrdues i de guanys consolidat (vegeu les notes 27 i 28).

L'Entitat va actualitzar els valors del seu immobilitzat material a l'empara de diverses disposicions legals, entre d'altres, el Reial decret llei 7/1996, de 7 de juny.

L'import net d'aquesta actualització que es manté en el balanç, i també el seu moviment durant l'exercici del 2003, és el següent:

	Milers d'euros			
	Saldo el 31.12.02	Baixes	Amortització	Saldo el 31.12.03
Terrenys i edificis d'ús propi	9.797	(38)	(238)	9.521
Altres immobles	1.170	(138)	(16)	1.016
	10.967	(176)	(254)	10.537

14. Altres actius

La composició d'aquest epígraf del balanç de situació consolidat el 31 de desembre de 2003 és el següent:

	Milers d'euros
Hisenda Pública deutora:	
Per IVA	1.444
Per devolució d'imposts	687
Operacions en camí	2.469
Impost sobre beneficis anticipat (nota 31)	40.880
Xecs a càrrec d'entitats de crèdit	16.418
Diferències en el fons de pensions (nota 19)	5.266
Altres conceptes	6.474
	73.638

El saldo de «Xecs a càrrec d'entitats de crèdit» inclou fonamentalment l'import del truncament de xecs procedents d'altres entitats de crèdit i ingressats a clients.

15. Entitats de crèdit passiu

La composició d'aquest epígraf del balanç de situació consolidat el 31 de desembre de 2003 és la següent:

	Milers d'euros
A la vista	
Altres comptes	30.186
A termini o amb preavis	
Comptes a termini	680.926
Cessió temporal d'actius	87.905
	768.831
	799.017

Sota aquest epígraf del balanç de situació adjunt s'inclou el saldo de moneda estrangera per un contravalor de 34.587 milers d'euros el 31 de desembre de 2003.

El 31 de desembre de 2003 el desglossament dels debits a termini, segons el termini de durada residual, és el següent:

	Milers d'euros	
	Comptes a termini	Cessió temporal d'actius
Fins a 3 mesos	13.398	84.890
Més de 3 mesos fins a 1 any	243.880	3.015
Més d'1 any fins a 5 anys	240.848	—
Més de 5 anys	182.800	—
	680.926	87.905

16. Dèbits a clients

La composició d'aquest epígraf del balanç de situació el 31 de desembre de 2003 és la següent:

Milers d'euros	
Dipòsits d'estalvi	
A la vista	
Creditors, administracions públiques espanyoles	85.271
Creditors, altres sectors residents	
Comptes corrents	729.658
Comptes d'estalvi	1.045.965
Creditors, no residents	51.713
	1.912.607
A termini	
Creditors, administracions públiques espanyoles	3.065
Creditors, altres sectors residents	2.110.183
Creditors, no residents	75.496
	2.188.744
	4.101.351
Altres dèbits	
A termini	
Creditors, administracions públiques espanyoles	4.725
Creditors, altres sectors residents	167.384
	172.109
	4.273.460

Sota aquest epígraf del balanç de situació adjunt s'inclouen diversos saldos en moneda estrangera per un contravalor de 12.551 milers d'euros el 31 de desembre de 2003.

El 31 de desembre de 2003 el desglossament de «Dipòsits d'estalvi a termini» i «Altres dèbits a termini», segons el termini de venciment residual, és el següent:

Milers d'euros		
	Dipòsits d'estalvi	Altres dèbits
Fins a 3 mesos	806.201	139.567
Més de 3 mesos fins a 1 any	891.802	27.001
Més d'1 any fins a 5 anys	59.507	—
Més de 5 anys	431.234	5.541
	2.188.744	172.109

En l'exercici del 2001, la Caixa va emetre cèdules hipotecàries nominatives per un import de 150.253 milers d'euros a un tipus d'interès del 5,25% i amb un venciment a 10 anys. En l'exercici del 2002 la Caixa va emetre noves cèdules hipotecàries per un import de 235.000 milers d'euros a un tipus d'interès del 5,258% i amb un venciment de 10 anys. Ahorro Corporación, S.A., va subscriure ambdues emissions íntegrament i figuren registrades en la partida «Dipòsits d'estalvi a termini, altres sectors residents».

Addicionalment, en l'exercici del 2002 la Caixa va emetre cèdules hipotecàries nominatives, subscrites a través de la societat Ahorro Corporación, S.A., pel Banc Europeu d'Inversió, amb un venciment de 12 anys, que reporten un interès de l'EURIBOR a 1 any més dotze punts bàsics i que figuren registrades en la partida «Dipòsits estalvi a termini, altres sectors residents» per un import de 46.000 milers d'euros.

17. Dèbits representats per valors negociables

El detall d'aquest epígraf del balanç de situació consolidat en tancar l'exercici del 2003 és el següent:

	Milers d'euros
Bons i obligacions	250.000
Pagarés i altres valors	89.600
	339.600

En l'exercici del 2003 la Caixa va establir el Primer Programa d'Emissió de Pagarés de "Sa Nostra", Caixa de Balears, amb un saldo viu màxim en cada moment de 300.000 milers d'euros i a un termini de venciment comprès entre 7 i 548 dies (18 mesos).

El saldo, el 31 de desembre de 2003, correspon a l'import nominal viu dels pagarés emesos que produeixen interessos anuals a tipus compresos entre el 2,22% i el 2,34% i amb uns venciments que se situen entre el 14 de gener de 2004 i el 21 de juny de 2004. Aquests pagarés es negocien en el mercat secundari de l'AIAF.

En l'exercici del 2000, l'Entitat va emetre 100 milions d'euros dins del programa Cajas Españolas de Ahorro Multi-Caja Euro Medium Term Note, conjuntament amb altres caixes i a través de "Sa Nostra" International Limited, companyia filial de "Sa Nostra", que va ampliar el seu capital fins als 250 milions d'euros el 2002.

18. Altres passius

Aquest epígraf del balanç de situació consolidat de la Caixa el 31 de desembre de 2003 presenta la composició següent:

Milers d'euros	
Opcions emeses	49
Obligacions per pagar	11.266
Operacions en camí	2.191
Impost sobre beneficis diferit (nota 31)	823
Fons de l'obra social aplicat a altres immobles	6.619
Fons de l'obra social aplicat a mobiliari, instal·lacions i d'altres	2.490
Romanent del fons de l'obra social	155
Altres passius del fons de l'obra social	5.799
Administracions públiques creditors	19.915
Altres conceptes	14.599
	63.906
Menys: despeses de manteniment de l'obra social	(5.799)
	58.107

La normativa que regula l'obra social de les caixes d'estalvi indica que aquestes han de destinar al finançament d'obres socials pròpies, o en col·laboració, la totalitat dels excedents que, de conformitat amb les normes vigents, no hagin d'integrar les seves reserves. La part que finança els immobles afectes forma part dels recursos propis de la Caixa i ascendeix a 9.109 milers d'euros.

Un detall del moviment del «Fons obra social aplicat a altres immobles», del «Fons obra social aplicat a mobiliari, instal·lacions i d'altres» i del «Romanent del fons de l'obra social» durant l'exercici del 2003 és el següent:

•Fons de l'obra social aplicat a altres immobles:

Milers d'euros	
Saldo en iniciar l'exercici	6.926
Traspàs per inversions, net d'amortitzacions	(307)
Saldo en tancar l'exercici	6.619

- Fons de l'obra social aplicat a mobiliari, instal·lacions i d'altres:

	Milers d'euros
Saldo en iniciar l'exercici	2.740
Traspàs per inversions, net d'amortitzacions	(250)
Saldo en tancar l'exercici	2.490

- Romanent del fons de l'obra social:

	Milers d'euros
Saldo en iniciar l'exercici	697
Despeses de manteniment de l'exercici anterior	(6.320)
Traspàs per inversions, net d'amortitzacions	1.078
Distribució dels resultats de l'exercici anterior	4.700
Saldo en tancar l'exercici	155

19. Fons de pensionistes

En virtut de l'Acord firmat el 28 de març de 2001, amb efecte a partir del 31 de desembre de 2000, es varen modificar els compromisos i els riscos pel que fa a pensions assumits amb el personal actiu i es va acordar externalitzar-los mitjançant un pla de pensions i diverses pòlisses d'assegurances subscriïdes amb "Sa Nostra" Compañía de Seguros de Vida, S.A. (vegeu la nota 4(1)). Els serveis passats del personal en actiu reconeguts com a conseqüència de l'Acord esmentat es varen estimar, el 31 de desembre de 2000, en 86.060 milers d'euros, segons l'estudi actuarial fet per actuàries independents, calculat d'acord amb el mètode de capitalització individual, utilitzant les taules de mortalitat GR-95, i un tipus d'actualització del 4% anual. Seguint allò que permet la Circular 5/2000 del Banc d'Espanya, el dèficit resultant després de la dotació extraordinària de l'exercici del 2000 es carrega al compte de resultats de l'any en curs en dècimes parts, la qual cosa ha suposat en l'exercici del 2003 un càrrec a l'epígraf de «Menyscapes extraordinàries» de 752 milers d'euros (vegeu la nota 28).

A més a més, en l'exercici del 2003 s'ha registrat, amb càrrec a despeses del personal, l'import meritat durant l'any de 8.413 milers d'euros (vegeu la nota 26). El 31 de desembre de 2003, l'import meritat pendent de reconèixer com a resultat ascendeix a 5.266 milers d'euros i figura registrat en l'epígraf «Altres actius» del balanç de situació adjunt (vegeu la nota 14).

La Llei 30/1995, d'ordenació i supervisió de les assegurances privades, modificada per la Llei 44/2002, de mesures de reforma del sector financer, estableix que els drets per serveis passats s'han d'integrar totalment en els plans de pensions quan els compromisos per pensions assumits per les empreses amb els seus empleats derivin en conveni col·lectiu.

D'acord amb aquesta Llei, el 15 d'octubre de 2003 s'ha modificat el pla de reequilibri del pla de pensions i s'ha realitzat una aportació extraordinària al pla de pensions per un import de 5.537 milers d'euros mitjançant el rescat parcial de la pòlissa d'excessos contractada amb "Sa Nostra", Compañía de Seguros de Vida. A l'efecte de restablir l'equilibri econòmic de la pòlissa, la Caixa ha satisfet una prima addicional de 455 milers d'euros.

Respecte del personal passiu i del personal en situació de llicència retribuïda, l'Entitat té subscriïdes amb "Sa Nostra" Compañía de Seguros de Vida, S.A., diverses pòlisses d'assegurances que cobreixen els compromisos per a pensions el dia 31 de desembre de 2003; compromisos que ascendeixen a 44.036 milers d'euros, calculats d'acord amb un estudi actuarial utilitzant taules GR-95 i un tipus d'actualització del 4% anual.

20. Provisions per a riscos i càrregues

La composició d'aquest epígraf del balanç de situació de l'Entitat el 31 de desembre de 2003 és la següent:

	Milers d'euros
Fons de pensions intern	8.946
Altres provisions i fons específics:	
Fons per a riscos de firma	4.460
Fons per a contingències diverses	1.851
	6.311
	15.257

D'acord amb el pacte d'empresa firmat durant l'exercici del 2003, l'Entitat ha establert durant l'exercici una política de prejubilacions per a aquells treballadors majors de 60 anys. En el marc jurídic d'aquesta política, la Seguretat Social pagarà una part del sou base i l'Entitat complementarà aquests pagaments fins a assolir el 100% del sou base, i també els complements salarials i les futures aportacions als plans de pensions en virtut d'acords que manté la Caixa amb els seus treballadors.

El fons de pensions intern correspon a l'import total actualitzat dels pagaments futurs que s'han d'efectuar al personal adscrit en l'exercici del 2003 a la situació de llicència retribuïda fins al moment de la seva jubilació, en concepte de sous, salaris i cotitzacions a la Seguretat Social. En l'exercici del 2003 s'ha registrat amb càrrec a despeses extraordinàries l'import meritat durant l'any de 9.922 milers d'euros (vegeu la nota 28).

El moviment del fons de pensions intern durant l'exercici del 2003 és el següent:

	Milers d'euros
Saldo en iniciar l'exercici	598
Dotació per al fons	9.922
Remuneració del fons	80
Pagaments efectuats	(1.654)
Saldo en tancar l'exercici	8.946

El desglossament del fons d'insolvències constituït per passius contingents el 31 de desembre de 2003 és el següent:

	Milers d'euros
Provisió específica	166
Provisió genèrica	2.179
Provisió estadística	2.115
	4.460

El moviment del fons d'insolvències constituït per a passius contingents durant l'exercici és el següent:

Milers d'euros				
	Cobertura específica	Cobertura genèrica	Cobertura estadística	Total
Saldos l'1 de gener de 2003	155	1.921	1.536	3.612
Dotacions netes amb càrrec a resultats de l'exercici	11	510	579	1.100
Fons dotats en exercicis anteriors que han quedat disponibles	–	(252)	–	(252)
Saldos el 31 de desembre de 2003	166	2.179	2.115	4.460

El fons per a contingències diverses correspon a les provisions constituïdes bàsicament per cobrir els riscos relacionats amb l'activitat de l'Entitat.

21. Fons per a riscos bancaris generals

El saldo del capítol «Fons per a riscos bancaris generals» ascendeix a 4.505 milers d'euros el 31 de desembre de 2003, sense que s'hagi produït cap moviment durant l'exercici.

22. Passius subordinats

El saldo d'aquest epígraf del balanç de situació consolidat correspon a obligacions subordinades emeses per la Caixa el mes de novembre de 1999 per un import de 60 milions d'euros amb un nominal de 1.000 euros cada una. El tipus d'interès nominal de l'emissió és l'EURIBOR a 3 mesos més el 0,1% anual. El venciment de l'emprèstít serà el 15 de gener de 2010; això no obstant, a partir del cinquè any la Caixa tindrà la possibilitat d'efectuar amortitzacions anticipades.

Aquesta emissió va rebre la qualificació necessària del Banc d'Espanya perquè pogués computar, amb les limitacions previstes en la Circular 5/1993 del Banc d'Espanya, com a recursos propis de segona categoria del grup consolidat (vegeu la nota 24).

23. Interessos minoritaris

El saldo d'aquesta partida inclou l'emissió de participacions preferents realitzades en l'exercici del 2002 per "Sa Nostra" Preference Limited. L'emissió es va realitzar el 26 de juny per un import nominal de 100 milions d'euros i té el caràcter de perpètua. El dividend és variable, referenciat a l'EURIBOR a 3 mesos, més un diferencial de 25 punts bàsics i una revisió anual cada 26 de febrer. El tipus d'interès nominal fins a la propera revisió és del 2,84%.

"Sa Nostra" Preference Limited és una entitat filial al 100% de "Sa Nostra" i té la garantia irrevocable i solidària d'aquesta.

La resta correspon al patrimoni net de l'entitat filial Emsercom, S.L., inclosa en la consolidació corresponent a accionistes i socis externs al grup consolidat.

24. Reserves

A continuació, es desglossen el detall i el moviment de les reserves durant l'exercici del 2003:

	Milers d'euros		
	Reserves generals	Actualització Llei 7/1996	Total
Saldo el 31 de desembre de 2002	243.890	16.644	260.534
Aplicació de l'excedent de 2002	18.948	–	18.948
Ajust de consolidació	(6.016)	–	(6.016)
Saldo el 31 de desembre de 2003	256.822	16.644	273.466

Pel que fa als ajusts en el procés de consolidació, s'inclouen tots els que segons la Circular 4/1991 del Banc d'Espanya són atribuïbles a la societat dominant, i s'han considerat bàsicament els dividendes complementaris de l'exercici anterior cobrats per "Sa Nostra" en aquest exercici, les amortitzacions dels fons de comerç de societats del Grup i els fons de fluctuació de valors dotats en exercicis anteriors.

Segons determina la Circular 5/1993, de 26 de març, del Banc d'Espanya, els grups consolidables d'entitats de crèdit han de mantenir en tot moment un volum suficient de recursos propis per cobrir la suma de les exigències per risc de crèdit, d'acord amb els actius, els compromisos i altres comptes d'ordre que tinguin aquest risc; per risc de canvi, d'acord amb la posició global neta en divises, i per risc de mercat de la cartera de negociació, i també per donar cobertura als riscos derivats de ser un grup mixt compost. Els recursos propis són suficients sempre que es mantingui un coeficient de solvència no inferior al 8%, i que aquest coeficient de solvència es defineixi com el quocient entre els recursos propis del Grup i els riscos abans indicats, ponderats així com estableix la circular esmentada.

Aquesta circular constitueix el desenvolupament, en l'àmbit de les entitats de crèdit, de la legislació sobre recursos propis i supervisió en base consolidada de les entitats financeres; partint la Llei 13/1992, d'11 de juny, del Reial decret 1343/1992, de 6 de novembre, i de l'Ordre ministerial de 30 de desembre de 1992.

A més a més, s'estableix el còmput del deute subordinat com a recurs de segona categoria (vegeu la nota 22) per la part que no excedeixi del 50% dels recursos propis bàsics i sempre que la totalitat dels recursos propis de segona categoria no excedeixi el 100% dels recursos propis en la part que aquest excés no s'hagi eliminat per la primera limitació. El 31 de desembre de 2003, el Grup "Sa Nostra" compleix aquest requisit legal.

Atenent-se a allò permès per la legislació mercantil, l'Entitat va actualitzar, el 31 de desembre de 1996, el valor del seu immobilitzat (vegeu la nota 13). Durant l'exercici del 2000, l'Administració tributària va comprovar i va acceptar el saldo d'aquest compte i així es va poder destinar, lliure d'imposts, a:

- Compensació de resultats negatius de l'exercici o d'exercicis anteriors.
- Ampliació de capital.
- Reserves de lliure disposició, a partir del 31 de desembre de 2006.

En qualsevol cas, el saldo del compte únicament serà distribuïble, directament o indirectament, en la mesura que la plusvàlua hagi estat realitzada, la qual cosa s'entén que es produirà quan els elements hagin estat comptablement amortitzats, en la part corresponent a aquesta amortització, transmesos o donats de baixa en els llibres.

25. Reserves i pèrdues en societats consolidades

El desglossament per societats d'aquests capítols del balanç de situació consolidat en tancar l'exercici del 2003 s'indica a continuació:

- Reserves en societats consolidades:

	Milers d'euros
"Sa Nostra" de Inversiones E.F.C., S.A.	1.775
Invernostra, S.L.	1.113
"Sa Nostra" International Finance, LTD	95
"Sa Nostra" Preference, LTD	3
Can Domenge (participada per Invernostra, S.L.)	11
Per integració global i proporcional	2.997

	Milers d'euros
"Sa Nostra" Compañía de Seguros de Vida, S.A.	25.054
Serbrok Correduría de Seguros, S.A.	3.776
"Sa Nostra" de Renting, S.A.	150
Cooperación Tecnológica de Cajas de Ahorros, S.L.	30
Despliegue de Tecnología de Gestión, S.L.	35
Inversora de Hoteles vacacionales	804
AYCO Grupo Inmobiliario, S.A.	1.369
TAC Servicios Palma, S.A. (participada per Invernostra, S.L.)	5
L'Illot Cía. de Management, S.L. (participada per Invernostra, S.L.)	25
EBN Probanca, S.A.	171
SM2 Baleares, S.A.	527
Tavex Algodonera, S.A. (participada per Zoco Inversiones, S.R.L.)	50
Uralita, S.A. (participada per Adamante Inversiones, S.R.L.)	67
Fibanc Energías Renovables, S.A.	11
Per posada en equivalència	32.074

- Pèrdues en societats consolidades:

	Milers d'euros
Adamante, S.L	173
Infocaja, S.L	1
Emsercom, S.L.	97
Bittravel, S.A.	687
Reciclado de Brik de Baleares, S.A.	810
Sun Island, S.A.	
(participada per Invernostra, S.L.)	39
Residencias y Casas Singulares	
(participada per Invernostra, S.L.)	1
Obrascón Huarte Lain, S.A.	
(participada per Adamante	
Inversiones, S.R.L.)	14
Sol Meliá, S.A.(participada per	
Adamante Inversiones, S.R.L.)	238
Inromi, S.L. (participada per	
Invernostra, S.L.)	31
Parc d'Oci Capiscot, S.L.	
(participada per Invernostra, S.L.)	2
	2.093

26. Despeses de personal

La composició del saldo de despeses de personal del compte de pèrdues i de guanys corresponent a l'exercici del 2003 es detalla a continuació:

	Milers d'euros
Sous i salaris	55.071
Càrregues socials	12.270
Aportacions a fons de pensions externs (nota 19)	8.413
Altres despeses socials	2.329
	78.083

Les retribucions per sous als empleats que són membres dels òrgans de govern de la Caixa han ascendit a 83 milers d'euros durant el 2003.

El nombre mitjà d'empleats en l'exercici del 2003 distribuït per categories ha estat el següent:

	Nombre de persones
Direcció	6
Caps	294
Oficials administratius	401
Auxiliars administratius	533
Titulats	14
Ajudants d'estalvi	9
Personal informàtic	59
D'altres	15
	1.331

27. Beneficis extraordinaris

El detall dels beneficis extraordinaris de la Caixa és el següent:

	Milers d'euros
Beneficis per alienació d'immobilitzat	2.466
Disponibilitat neta del fons de cobertura immobilitzat	569
Disponibilitat neta de venda de cartera a venciment	2.144
Disponibilitat neta d'altres fons específics	1.105
Beneficis dels exercicis anteriors	238
Altres beneficis	977
	7.499

28. Menyscapes extraordinaris

El detall de l'epígraf «Menyscapes extraordinaris» de la Caixa es presenta a continuació:

	Milers d'euros
Pèrdues per alienació d'immobilitzat	65
Dotacions netes a fons específics	31
Aportacions extraordinàries a fons de pensions externs (nota 19)	752
Aportacions extraordinàries a fons de pensions interns (nota 20)	9.922
Menyscapes d'exercicis anteriors	2.513
Altres menyscapes	221
Pagaments a pensionistes	13
	13.517

29. Moneda estrangera

L'import global de les partides d'actiu i de passiu expressades en moneda estrangera i convertides a euros ascendeixen el dia 31 de desembre de 2003 a 37.018 i 47.074 milers d'euros respectivament.

El criteri de valoració emprat per calcular la conversió a euros és el descrit en la nota 4(b).

30. Remuneracions i saldos a membres dels òrgans de govern

Els membres dels diferents òrgans de govern de l'Entitat han percebut durant l'exercici del 2003 un import de 183 milers d'euros aproximadament en concepte de dietes per assistència, i no hi ha hagut remuneracions prefixades i cap altre tipus de despesa durant l'exercici acabat el 31 de desembre de 2003 percebuda en qualitat de membre dels òrgans de govern, llevat dels que alhora són empleats de la Caixa, els quals perceben els sous establerts i també l'assegurança de vida i les pensions recollits en el Conveni col·lectiu vigent. A més a més, s'ha contractat una assegurança de responsabilitat civil per als òrgans de govern de l'Entitat.

L'import dels crèdits concedits per la Caixa als membres dels òrgans de govern i a les persones que hi estan vinculades ascendeix a 14.089 milers d'euros el dia 31 de desembre de 2003, que han produït uns interessos anuals compresos entre el 2,48% i el 6,5%, llevat dels crèdits concedits a empleats que formen part dels òrgans de govern, que estan subjectes a les condicions que estableix el Conveni laboral.

31. Situació fiscal

De conformitat amb la normativa mercantil i les disposicions del Banc d'Espanya, l'impost sobre societats corresponent al resultat comptable es registra com a despesa en el compte de resultats de l'exercici segons el principi de meritació.

Com a conseqüència de les diferències entre les normes comptables i les tributàries, l'impost corresponent al resultat comptable no coincideix amb l'import de la liquidació tributària que determina la quota que cal satisfer a la Hisenda Pública. Això condueix a comptabilitzar l'impost sobre beneficis anticipats per l'excés entre l'impost pagat i l'impost meritat, o el diferit, per l'excés entre l'impost sobre beneficis meritat i l'impost per pagar.

Només han estat objecte de comptabilització com a impostos anticipats els que es preveu que seran recuperats abans de transcórrer el termini de 10 anys, a comptar des de la data d'activació.

La conciliació entre el resultat comptable de l'exercici i la base imposable és la següent:

	Milers d'euros
Beneficis consolidats abans d'imposts	58.245
Diferències permanents	(30.288)
Base comptable de l'impost	27.957
Diferències temporals	15.479
Base imposable	43.436
Quota al 35%	15.203
Deduccions i bonificacions	(1.608)
Quota líquida	13.595
Retencions i pagaments a compte	(7.966)
Impost sobre societats per pagar	5.629

Les diferències permanents més significatives corresponen, principalment, a dotacions per al fons d'insolvències, a l'assignació a l'obra social de l'Entitat, i a la imputació de la participació de la Caixa en tres agrupacions d'interès econòmic, la principal activitat de les quals correspon al lloguer de dos vaixells sense dotació.

La despesa del període per l'impost sobre societats es calcula com segueix:

	Milers d'euros
Base comptable per 35%	9.785
Deduccions i bonificacions	(1.608)
Altres conceptes	5.721
	<u>13.898</u>

El detall de les diferències temporals en el reconeixement de despeses i d'ingressos als efectes comptables i fiscals i del corresponent efecte impositiu acumulat de la Caixa és com segueix:

	Milers d'euros	
	Diferència temporal	Efecte impositiu
Imposts anticipats (nota 14)		
Amb origen en l'exercici	24.455	8.606
Amb origen en exercicis anteriors	<u>92.211</u>	<u>32.274</u>
	<u>116.799</u>	<u>40.880</u>
Imposts diferits (nota 18)		
Amb origen en exercicis anteriors	<u>2.352</u>	<u>823</u>
	<u>2.352</u>	<u>823</u>

En l'exercici del 2003, la Caixa s'ha acollit a la deducció sobre la quota del 20% dels beneficis obtinguts en la transmissió d'elements que possibiliten l'aplicació de la deducció un cop complert el requisit de reinversió. La deducció per reinversió de beneficis extraordinaris, aplicada sobre la base de 1.819 milers d'euros, ascendeix a 364 milers d'euros.

D'acord amb la legislació vigent, els impostos no es poden considerar definitivament liquidats fins que les autoritats fiscals hagin inspeccionat les declaracions presentades, o fins que hagi transcorregut el termini de prescripció de quatre anys. El 31 de desembre de 2003 l'Entitat té oberts, perquè les autoritats fiscals els inspeccionin, tots els impostos principals que li són aplicables des de l'1 de gener de 2000, llevat de l'impost sobre societats, que té obert des de l'1 de gener de 1999.

32. Comptes d'ordre

Els principals compromisos i contingències contrets en el curs normal de les operacions de la Caixa durant l'exercici del 2003 són els següents:

	Milers d'euros
Passius contingents:	
Avals i caucions	222.121
Altres passius contingents	1.036
	223.157
Compromisos:	
Disponibles per tercers	776.315
Altres compromisos	36.755
	813.070
	1.036.227

Els passius contingents dubtosos ascendeixen, el 31 de desembre de 2003, a mil euros.

A més a més, els registres auxiliars de comptabilitat de l'Entitat inclouen altres comptes d'ordre que, d'acord amb els criteris establerts per la Circular 4/1991, de 14 de juny, del Banc d'Espanya, no s'inclouen en aquesta memòria.

Un detall d'aquests comptes, el 31 de desembre de 2003, és com segueix:

	Milers d'euros
Operacions de futur	606.711
Altres compromisos	242.022
Altres comptes d'ordre	
Disponible a favor de l'Entitat	12.020
Efectes condicionals	
i altres valors rebuts	14.407
Actius en suspens regularitzats	84.190
Productes meritats per	
actius dubtosos	2.855
Valors propis i de tercers en	
poder d'altres entitats	531.217
Valors de renda fixa i	
variable confiats per tercers	1.283.008
Actius afectes a obligacions pròpies	16.368
Actius adquirits en nom	
propri per compte de tercers	179.849
Fons externs de pensions	
assegurades o avalades per	
altres entitats del Grup	161.755
Transferència d'actius	178.900
Altres comptes d'ordre	1.826.299
	5.139.601

33. Operacions de futur i derivats financers

Un detall de les operacions de futur, d'acord amb la classe d'operació de què es tracti, és el següent:

	Milers d'euros
Compravenda de divises no vençudes a un termini superior a dos dies hàbils	19.883
Opcions	66.493
Altres operacions sobre tipus d'interès	520.335
	606.711

Les operacions de compra i venda de divises a termini han estat fetes per cobrir els efectes de les fluctuacions en els tipus de canvi.

A continuació, es presenta el desglossament per terminis residuals de venciment dels valors nacionals i/o contractuals per cada tipus d'operació de futur que es manté el 31 de desembre de 2003.

	Milers d'euros				
	Fins a 1 any	D'1 a 5 anys	De 5 a 10 anys	Més de 10 anys	Total
Compravenda de divises no vençudes					
Compres de divises contra euros	4.502	–	–	–	4.502
Vendes de divises contra euros	15.381	–	–	–	15.381
	19.883	–	–	–	19.883
Opcions sobre valors comprats	2.999	10.441	–	–	13.440
emesos	2.999	39.954	10.100	–	53.053
	5.998	50.395	10.100	–	66.493
Permutes financeres	9.546	79.136	385.653	46.000	520.335
	35.427	129.531	395.753	46.000	606.711

El saldo, el 31 de desembre de 2003, correspon a l'import nocial dels contractes formalitzats, per la qual cosa no suposa el risc total assumit per l'Entitat, ja que la posició neta en aquests instruments és la compensació i/o combinació d'aquests.

34. Quadres de finançament

Els quadres de finançament corresponents als exercicis del 2003 i del 2002 es presenten en l'annex III, el qual forma part integrant d'aquesta nota.

35. Més informació

L'empresa auditora dels comptes anuals consolidats de l'Entitat i del Grup i aquelles altres societats amb què aquesta empresa manté algun dels vincles als quals fa referència la disposició addicional catorze de la Llei de mesures de reforma del sistema financer, han facturat al Grup durant l'exercici acabat el 31 de desembre de 2003 honoraris i despeses per serveis professionals segons el detall següent:

	Euros
Per serveis d'auditoria	108.800
Per altres serveis	24.270
	133.070

L'import indicat en el quadre anterior per serveis d'auditoria inclou la totalitat de les despeses i dels honoraris relatius a l'auditoria de l'exercici del 2003 dels comptes anuals individuals de l'Entitat i de les societats auditades que componen el seu Grup, i també els comptes anuals consolidats de l'Entitat, amb independència del moment de la facturació. Altres serveis inclouen fonamentalment els honoraris i les despeses relacionats amb els treballs realitzats per a l'emissió d'euronotes dins del marc del Programa Cajas Españolas de Ahorro Multi-Caja Euro Medium Term Note.

D'altra banda, altres societats associades a KPMG International han facturat a la societat i a les seves societats dependents durant l'exercici del 2003 l'import següent:

	Euros
Per serveis d'auditoria	5.814

36. Informació mediambiental

Els administradors de l'Entitat consideren mínims, i en tot cas adequadament coberts, els riscos mediambientals que es poden derivar de la seva activitat, i estimen que no sorgiran passius addicionals relacionats amb aquests riscos. La Caixa no ha tingut despeses ni ha rebut subvencions relacionades amb aquests riscos durant l'exercici acabat el 31 de desembre de 2003.

ANNEX I

CAJA DE AHORROS Y MONTE DE PIEDAD DE LAS BALEARES I SOCIETATS DEPENDENTS QUE COMPONEN EL GRUP "SA NOSTRA"
Detall de les empreses del Grup i associades
31 de desembre de 2003

Denominació social	Activitat	Domicili	Mètode consolidació	% Participació	Capital social desemborsat	Reserves	Resultat de l'exercici	Dividend a compte
Participacions en empreses del Grup								
Invernosta, S.A.	Tenidora d'actius	Ramon Llull, 2 (Palma-Mallorca)	Int. global	100,00%	67.900	1.154	2.631	-
"Sa Nostra" de Inversiones, EFC, S.A.	Arrendament financer	Ramon Llull, 2 (Palma-Mallorca)	Int. global	99,99%	8.115	1.773	904	-
"Sa Nostra" Compañía de Seguros de Vida, S.A.	Assegurances	Ramon Llull, 2 (Palma-Mallorca)	P. equivalència	94,98%	9.017	26.372	6.365	-
Serbrok, Correduría de Seguros, S.A.	Assegurances	Patronat Obrer, 30-B (Palma-Mallorca)	P. equivalència	80,00%	72	4.722	1.226	-
SM2 Baleares, S.A.	Serveis informàtics	Arrom Cuart, 3 (Palma-Mallorca)	P. equivalència	33,26%	276	1.400	152	-
"Sa Nostra" de Renting, S.A	Societat de rénting	Ramon Llull, 2 (Palma-Mallorca)	P. equivalència	100,00%	4.601	150	30	-
Reciclado de Brik de Baleares, S.A.	Reciclatge de residus	Finca Son Reus, carretera de Sóller, km 82 (Palma-Mallorca)	P. equivalència	49,80%	3.286	(590)	(781)	-
Bit Travel, S.A.	Agència de viatges majorista	Soldat Arrom Cuart, 1 (Palma-Mallorca)	P. equivalència	51,00%	150	(1.638)	(4)	-
"Sa Nostra" International Finance Limited	Activitat financera	Unglad House PO Box 309 Georgetown, Grand Cayman	Int. global	100,00%	1	95	18	-
Ayco Grupo Inmobiliario	Immobiliària	Plaza de las Cortes, 4 (Madrid)	P. equivalència	41,70%	13.385	16.023	1.604	-
"Sa Nostra" Preference Limited	Activitat financera	Unglad House PO Box 309 - South Church Stree (Cayman Islands)	Int. global	100,00%	100.011	2	3.133	(3.122)
"Sa Nostra" International Finance B.V.	Activitat financera	Ramon Llull, 2 (Palma-Mallorca)	Int. global	100,00%	18	-	-	-
Emsercom, S.A.	Serveis de seguretat		Int. global	94,99%	240	(97)	3	-
Participacions								
Servicios de Administración e Informática Balear, S.A.	Serveis administratius i informàtics	16 de julioi, 49 (Palma-Mallorca)	P. equivalència	40,00%	61	44	308	(38)
Servicios Insulares de Cobro, S.A.	Serveis de cobrament	Manuel Azaña, 1 (Palma-Mallorca)	P. equivalència	20,00%	60	12	333	(265)
Inversora de Hoteles Vacacionales	Activitat hotelera	Bonaire, 21 (Palma-Mallorca)	P. equivalència	20,75%	26.646	4.005	741	-
Zoco Inversiones, S.L.	Sociedad tenidora d'accions	Paseo de la Castellana, 89	Int. proporcional	25,00%	73.379	(2.276)	4.364	-
Infocaja, S.L.	Desenvolupament, explotació i manteniment de projectes tecnològics i informàtics	Avenida de Bruselas, 37 (Madrid)	Int. proporcional	20,00%	700	(6)	37	-
Adamante, S.L.	Sociedad tenidora d'accions	Paseo de la Castellana, 89 (Madrid)	Int. proporcional	20,00%	74.553	(9.840)	1.302	-
Eido del Mar Vi, A.I.E.	Arrendament de vaixells	Avenida Buenos Aires, 68, 1º Of. B. (Santa Cruz de Tenerife)	P. equivalència	27,00%	11.100	(894)	(2.487)	-
Naviera Toralla, A.I.E.	Arrendament de vaixells	Avenida Buenos Aires, 68, 1º Of. B. (Santa Cruz de Tenerife)	P. equivalència	33,00%	9.000	(833)	(1.648)	-
Despliegue de Tecnología de Gestión, S.L.	Assessorament a empreses	Soldat Arrom Cuart, 1 (Palma-Mallorca)	P. equivalència	20,00%	301	176	(40)	-
Cooperación Tecnológica de Cajas de Ahorro, S.L.	Desenvolupament, explotació i manteniment	Alcalá, 27 (Madrid)	P. equivalència	14,29%	1.050	210	22	-
Fibanc Energías Renovables, S.A.	Energies renovables	Capitá Arenas, 1 (Barcelona)	P. equivalència	20,80%	14.100	80	393	-
Naviera Daphne ,AIE	Arrendament de vaixells	Avenida Buenos Aires, 68-1ª Santa Cruz de Tenerife)	P. equivalència	10,03%	57.500	(5)	(104)	-
EBN Probanca, S.A.	Activitat financera	Almagro, 46 (Madrid)	P. equivalència	11,75%	39.281	22.779	4.911	-
Sociedad Balear de Capital Riesgo, S.C.R.	En dissolució	Av. Jaume III, 4 (Palma-Mallorca)	P. equivalència	22,14%	-	-	-	-

Aquest annex forma part integrant de les notes 10 i 11 de la Memòria dels comptes anuals del 31 de desembre de 2003, juntament amb la qual ha de ser llegit.

ANNEX II

CAJA DE AHORROS Y MONTE DE PIEDAD DE LAS BALEARES I SOCIETATS DEPENDENTS QUE COMPONEN EL GRUP "SA NOSTRA"

Detall dels moviments dels actius materials per a l'exercici acabat

el 31 de desembre de 2003

(Expressat en milers d'euros)

	Saldos al 31.12.02	Altes	Baixes	Traspassos	Saldos el 31.12.03
Immobilitzat afecte a obra social					
Cost actualitzat					
Altres immobles	9.081	–	(287)	–	8.794
Mobiliari, instal·lacions i d'altres	6.298	–	(2.173)	–	4.125
	15.379	–	(2.460)	–	12.919
Amortització acumulada actualitzada					
Altres immobles	(2.155)	(131)	111	–	(2.175)
Mobiliari, instal·lacions i d'altres	(3.558)	(220)	2.143	–	(1.635)
	(5.713)	(351)	2.254	–	(3.810)
Immobilitzat net afecte a obra social	9.666	(351)	(206)	–	9.109
Immobilitzat no afecte a obra social					
Cost actualitzat					
Terrenys i edificis d'ús propi	78.116	3.202	(261)	14.395	95.452
Altres immobles	38.247	2.879	(6.414)	(15.214)	19.498
Mobiliari, instal·lacions i d'altres	69.798	5.186	(2.554)	703	73.133
	186.161	11.267	(9.229)	(116)	188.083
Amortització acumulada actualitzada					
Terrenys i edificis d'ús propi	(12.712)	(1.339)	42	–	(14.009)
Altres immobles	(1.246)	3	126	–	(1.117)
Mobiliari, instal·lacions i d'altres	(42.942)	(5.895)	1.152	–	(47.685)
	(56.900)	(7.231)	1.320	–	(62.811)
Immobilitzat net no afecte	129.261	4.036	(7.909)	(116)	125.272
	138.927	3.685	(8.115)	(116)	134.381
Menys: fons específics	10.160	310	(1.125)	398	9.743
Valor net total	128.767	3.375	(6.990)	(514)	124.638

Aquest annex forma part integrant de la nota 13 de la Memòria dels comptes anuals del 31 de desembre de 2003, juntament amb la qual ha de ser llegit.

ANNEX III

CAJA DE AHORROS Y MONTE DE PIEDAD DE LAS BALEARES I SOCIETATS DEPENDENTS QUE COMPONEN EL GRUP "SA NOSTRA"

Quadres de finançament consolidats per als exercicis anuals acabats
el 31 de desembre de 2003 i de 2002
(Expressats en milers d'euros)

Aplicacions de fons	2003	2002	Orígens dels fons	2003	2002
Inversió creditícia (increment net)	593.793	632.038	Recursos generats de les operacions		
			Resultat de l'exercici	41.225	27.212
Accions i títols de renda variable (increment net)	1.898	14.265	Amortització d'immobilitzat material	7.231	8.827
			Dotacions netes a fons d'immobilitzat	(417)	-
Adquisicions d'inversions permanents			Variació neta dels fons de fluctuació de valors d'immobilitzacions financers	(2.592)	271
Compra de participacions en empreses del Grup i associades	73.864	13.087			
Compra d'elements d'immobilitzat material i immaterial	20.184	40.796	Dotacions netes a fons d'insolvències i risc-país	18.172	27.699
	<u>94.048</u>	<u>53.883</u>	Variació neta del fons de fluctuació de valors d'altres accions	(4.438)	8.791
Interessos minoritaris	1.035	-	Pèrdues en l'alienació d'immobilitzat	65	259
			Benefici en l'alienació d'immobilitzat	(2.466)	(7.311)
Altres conceptes actius menys passius (variació neta)	-	10.038	Amortització del fons de comerç de consolidació de societats posades en equivalència	972	577
			Dotació/alliberament net a provisions	<u>9.180</u>	<u>(3.670)</u>
				66.932	62.655
			Altres conceptes actius menys passius (variació neta)	2.576	-
			Inversió menys finançament al Banc d'Espanya i entitats de crèdit i estalvi (variació neta)	169.279	124.569
			Títols de renda fixa (disminució neta)	17.365	11.864
			Creditors (increment net)	168.680	250.115
			Dèbits representats per valors negociables (variació neta)	86.153	151.725
			Titulització d'actius	149.946	-
			Interessos minoritaris	-	100.406
			Venda d'inversions permanents		
			Venda de participacions en empreses del Grup i associades	19.417	16
			Venda d'elements de l'immobilitzat material	<u>10.426</u>	<u>8.874</u>
				623.842	647.569
	<u>690.774</u>	<u>710.224</u>		690.774	710.224

Aquest annex forma part integrant de la nota 34 de la Memòria dels comptes anuals del 31 de desembre de 2003, juntament amb la qual ha de ser llegit.

INFORME DE GESTIÓ

MARC CONJUNTURAL

Aspectes determinants

El desenvolupament de l'exercici del 2003 ha marcat a "Sa Nostra" els efectes derivats dels aspectes fonamentals següents:

- Una lleugera millora en el creixement econòmic d'un 1%, que insinua un lleu procés de recuperació de l'activitat. Això no obstant, les Balears varen créixer per sota de la mitjana nacional durant el 2003.
- L'apreciació de l'euro, amb al risc consegüent de pèrdua de competitivitat en el producte i en el servei que s'ofereix, alhora que continuen en nivells històricament baixos els tipus d'interès.
- L'evolució dels indicadors del mercat laboral han estat marcats per la debilitat, tant pel que fa al nombre de treballadors afiliats a la Seguretat Social (+0,45%) com al volum de col·locacions registrat (-3,5%).
- En una referència a la variació de preus, les Balears han presentat una inflació mitjana durant el 2003 del 2,9%, una dècima inferior a la registrada pel conjunt nacional, la qual cosa implica el manteniment d'un elevat diferencial d'inflació respecte de la resta d'economies europees.

Efectes macroeconòmics

El conjunt d'aquests factors s'ha traduït, en el nostre àmbit econòmic i de negoci, en els efectes següents:

- Els indicis de recuperació s'han observat de forma comuna en el conjunt del territori balear i ha afectat de manera semblant tots els sectors productius. El sector industrial ha intensificat el seu ritme de creixement fins a l'1,3%, amb un comportament favorable del sector energètic en accelerar-se el consum domèstic.
- El sector de la construcció no supera el registre de creixement assolit l'any passat. Només la licitació oficial ha continuat alimentant l'activitat constructora balear. Per la seva banda, el sector serveis, acompanyat per uns primers signes de recuperació en els registres turístics de temporada alta, va permetre assolir un creixement del 0,9%.
- Pel que fa a la demanda, cal esmentar la permanència d'estímuls en la despesa total per persona, que registra un augment del 5,7%, amb especial èmfasi en l'evolució de la despesa en béns de consum durador (per exemple, matriculació de turismes).
- Els tipus d'interès han prolongat el seu camí cap a la baixa durant tot l'any, amb una caiguda de l'EURIBOR a un any, referència més utilitzada, d'unes cinc dècimes en el conjunt de l'any, la qual cosa ha implicat una important adaptació de les operacions a termini i una gestió de les revisions dels tipus d'interès.
- Les borses varen prolongar la seva atonia al llarg del primer trimestre de l'any, però varen canviar a un to positiu a partir d'aquesta data, sobretot en les borses europees. L'índex Eurostoxx recupera, en tancar l'any, un 15,68%, després d'haver reconegut una pèrdua d'un 30% l'any anterior; l'IBEX-35 recupera el 28% perdut un any abans, mentre que l'índex alemany DAX ha estat el que més guanys ha tingut a Europa, amb una pujada del 37% (després de perdre un 40% el 2002). Aquests forts ascensos en les cotitzacions borsàries han compensat el fet que es reduïssin els marges en el negoci tradicional i han evitat caigudes de rendibilitat en el negoci bancari.
- Al llarg del 2003 es produeix una escalada en l'endeutament de les llars, més pronunciada en la nostra comunitat que en el conjunt nacional a causa de l'estirada dels crèdits per adquirir habitatge, ja que les famílies han demanat més préstecs i de més quantia, animats, d'una banda, pels baixos tipus d'interès, i forçada, de l'altra, per l'espectacular encariment del preu dels habitatges.

Repercussions a "Sa Nostra"

Els anteriors efectes globals han condicionat el negoci de "Sa Nostra" i es materialitzen en:

- Gran dificultat a l'hora de retenir i augmentar dipòsits de clients atès el lent creixement de l'economia balear i els baixos nivells en els tipus d'interès. Aquest fet s'ha manifestat molt sensible en la renovació dels dipòsits a termini fix.
- Prolongat creixement en la inversió creditícia, amb un alt nivell d'endeutament en la clientela habitual.
- Bona sostenibilitat en el marge ordinari, per l'efecte de millora dels mercats financers i la possibilitat consegüent de recuperar fons de fluctuació. Aquesta millora accelera el creixement en el marge d'explotació i en l'eficiència després d'aconseguir moderar el creixement de les despeses.
- Compliment per part de la clientela dels compromisos contractuals, cosa que permet reduir la prima de risc en els crèdits i accelerar la constitució de fons anticíclics.

ANÀLISI DE LES PRINCIPALS PARTIDES DEL BALANÇ

1. Recursos administrats

El **volum total de recursos administrats** (dèbits a clients, dèbits representats per valors negociables, passius subordinats, participacions preferents i desintermediació) ascendeix a 5.749 milions d'euros, amb un augment de 534 milions d'euros sobre l'exercici anterior, la qual cosa equival a un creixement del 10,23% anual, enfront del 12,41% de l'exercici passat.

Aquest creixement està sustentat principalment en les rúbriques de **recursos amb clients de fora de balanç**, que experimenten un creixement de 280 milions d'euros, equivalent a un 40,2%, i són els productes d'assegurança i d'inversió els més sol·licitats, juntament amb els dipòsits de valors de clients i els fons d'inversió, que han actuat com a productes substitutius de les clàssiques IPF, més vinculades a les successives caigudes de tipus.

El creixements aconseguits en els **dèbits a clients en balanç** són modestos, ja que s'ha produït un augment absolut de 169 milions d'euros, inferior als 250 milions d'euros de l'exercici anterior i equivalent a una taxa interanual del 4,11%, davant el 6,49% del 2002. Destaca l'estancament en els dipòsits a termini, la variació dels quals ha estat de només 51 milions d'euros en el transcurs de l'any, a causa de la preferència per les operacions d'assegurança.

En canvi, han millorat al llarg de l'any els saldos dipositats en comptes a la vista. Destaca el creixement de prop del 12,90% anual (davant un 1,96% de l'any anterior).

2. Tresoreria

La tresoreria neta, en la qual incloem caixa, operacions interbancàries, deute de l'Estat i adquisicions i cessions temporals amb establiments de crèdit, presenta un saldo creditor en tancar l'any de 164 milions d'euros, i la caiguda anual és de 168 milions d'euros, arrossegada per la major expansió del crèdit sobre els dipòsits, que prolonga el retrocés de saldos iniciat el 1996, només interromput momentàniament en l'exercici del 2001.

3. Crèdits sobre clients

Com comentàvem en començar aquest informe, ha disminuït l'impuls de la demanda creditícia dels darrers anys, i els compromisos de la Caixa es manifesten en un total de 37.595 operacions (1.143 operacions més que el 2002), per un import de 1.865 milions d'euros (un 12,4% més que el 2002). Un cop descomptats els efectes de les amortitzacions i de la titulització realitzades a mitjan desembre, quedaria un saldo de crèdits valorat en termes

de balanç públic de 4.916,8 milions d'euros, la qual cosa representa un creixement net de 575,7 milions d'euros (+593,1 milions d'euros sense calcular el valor net dels fons d'insolvència), equivalent a un descens en l'import absolut davant els dos anys anteriors, i una caiguda en la taxa de variació des d'un 16,18% el 2002 fins a un 13,26% el 2003.

Sectorialment, les expansions superiors en el crèdit afecten l'habitatge, amb un creixement de 316 milions d'euros (+16,98%), i un pes net relatiu del 40,9% (l'any anterior, un 36,2%) sobre el nou finançament concedit a l'any. En concret, el creixement de les hipoteques ha estat de prop dels 494,3 milions d'euros, amb una taxa equivalent al 18,01%, lluny d'assolir la mitjana registrada pel sistema bancari espanyol, situada en un 23,9% en tancar el 2003.

El segon lloc en ordre de creixement de crèdit l'ocupa el destinat al sector productiu, amb una ampliació de 182 milions d'euros i una taxa de variació del 17,9% en la inversió. La variació comptable va ser inferior, en 150 milions d'euros, per la titulització duta a terme a mitjan desembre. El nivell de desemborsament destinat a aquest sector arriba a retenir, comptes de crèdit inclosos, un 43,6% del finançament anual concedit en préstec directe. A això cal afegir la inversió associada al descompte comercial i a les operacions de lísing, que augmentarien la proporció prop de la meitat.

4. Actius dubtosos

Al llarg de l'exercici acabat s'ha aconseguit retallar en 8,5 milions d'euros el volum total comptable dels actius dubtosos, representats en 50,0 milions d'euros, per això l'índex de morositat es redueix a l'1% (1,03%), i millora, consegüentment, la cobertura que sobre aquests saldos dubtosos presenten els fons d'insolvència, que arriben a assolir gairebé el doble de l'import (199,58%), la qual cosa suposa un gran avanç respecte de la cobertura amb què va acabar l'exercici anterior, 138,22%, i suposa 61,4 punts més de millora sobre el tancament del 2002.

5. Cartera de títols (llevat de deute de l'Estat)

L'evolució de la nostra cartera de títols al llarg de l'exercici del 2003 està marcada per dos aspectes o fets significatius:

- Conclosa la intervenció bèl·lica a l'Iraq, es produeix un canvi favorable en l'evolució dels mercats borsaris, nacional i internacionals, que ha permès de forma successiva, tal com evolucionaven les revaloracions dels títols, una recuperació dels fons de fluctuació proveïts al llarg d'exercicis anteriors, cosa que ha propiciat algunes vendes de títols guiades per les plusvàlues generades i per la possibilitat que oferien per a una reassignació de fons a la política d'inversions. La desinversió anual neta en emissions de renda fixa privada assoleix els 18,5 milions d'euros.
- Quant a la renda variable permanent, continuem en la línia estratègica de diversificació del nostre negoci tradicional, centrat en la inversió creditícia, i consolidant aquest plantejament amb un reforç d'inversió en empreses participades, per un import superior als 57,0 milions d'euros, la qual cosa representa incrementar aquesta cartera en un 54,7%, quan ja en els dos anys passats va créixer a una mitjana del 50%. Aquesta inversió s'ha destinat preferentment a participacions permanents fora del Grup.

Amb això, en tancar l'any, el volum total de la nostra cartera de títols ascendeix a 372,6 milions d'euros enfront dels 327,7 milions d'euros amb què va tancar l'exercici anterior.

6. Immobilitzat

Un any més tard hem continuat amb la política de moderació plantejada en el pla estratègic, la intenció del qual és controlar el creixement dels actius materials i aconseguir reduir-los en 4,1 milions d'euros al llarg d'aquest darrer any. Malgrat que hem seguit amb el pla d'expansió, que ens ha implicat incorporar 7 noves oficines tradicionals a l'any, i també 5 d'automàtiques, s'ha aconseguit una reducció en els actius d'explotació en reposar immobles dins dels límits que determina la depreciació mateixa d'actius, i s'han evitat els impactes d'adjudicació d'immobles que procedeixen de la regularització de crèdits.

Al llarg del 2003, s'ha fet una primera passa important en el projecte de cooperació tecnològica concertat amb Infocaja, i s'han traspassat els primers mòduls, que suposen la incorporació d'uns actius immaterials valorats en 3,48 milions d'euros, que se subjectaran al tractament de despeses amortitzables.

COMPTE DE RESULTATS

1. Marge d'intermediació

El marc financer que ha caracteritzat el nostre negoci al llarg de l'exercici està definit pels aspectes següents:

- El manteniment, al llarg de l'any, d'una lenta caiguda en els tipus d'interès que propicia que els marges d'intermediació es redueixin. Els efectes que implica és que tot l'esforç de potenciació comercial està acompanyat de diferencials més estrets en relació amb les operacions arrossegades i històriques, i l'adaptació competitiva obligada a les entitats que obren un nou mercat a la nostra comunitat i que solen actuar amb una política de preus agressiva.
- Els factors que més condicionen el creixement suau aconseguit en els dipòsits en balanç són el factor preu, afectat pels baixos tipus d'interès a què es poden remunerar, la debilitat que acompanya el creixement econòmic de la nostra regió i la pressió competitiva. Aquests condicionadors han provocat un avanç en la inversió i l'endeutament de les llars. Alhora, el considerable augment dels preus de l'habitatge, impulsats per la demanda, i també l'efecte d'enriquiment financer que genera per als seus compradors, unit als tipus d'interès baixos i estables, ajuden de forma massiva a adquirir actius immobiliaris a través de recursos aliens.
- En el nostre mercat, l'endeutament real de les famílies va assolir la seva taxa més elevada.
- El creixement superior de la inversió creditícia sobre els dipòsits ha suposat nous enriqueiments de finançament interbancari i, alternativament, del recurs a altres finançaments majoristes, com una emissió de pagarés. Lògicament, aquests recursos es retribueixen a preus superiors al cost mitjà dels dipòsits tradicionals.

Tot i els factors descrits, i recorrent a una gestió adequada de preus i de polítiques comercials, es propicia un increment en el volum i en la rendibilitat del negoci, la qual cosa ha permès assolir un marge d'intermediació de 154,1 milions d'euros, superior en 11,8 milions d'euros al d'un any abans, i equivalent a un creixement del 8,31%, si bé amb una disminució en el pes s/ATM, que baixa una centèsima fins al 2,65%.

2. Comissions netes (percebudes i pagades)

Les comissions netes ingressades per la prestació de serveis bancaris presenten una notable millora respecte de l'exercici anterior, amb un increment de 4,7 milions d'euros (19,2%) i arriben a assolir els 29,5 milions d'euros en termes absoluts.

En la interpretació d'aquesta substancial millora hem de considerar una nova facturació de serveis carregada a la Compañía de Seguros de Vida en concepte d'operatòria pròpia realitzada en la xarxa d'oficines, que arriba a assolir els 2,6 milions d'euros i sense la qual el creixement anteriorment esmentat rebaixaria la taxa a un 8,3%. Aquesta factura no queda eliminada en la consolidació de resultats perquè la Compañía de Seguros s'incorpora en el sistema de posada en equivalència.

Pel que fa als diferents serveis financers facturats a clients, podem comprovar que un cop descomptada la nova comissió d'assegurances, la meitat de l'augment procedeix dels serveis de dipòsit i de la seva mobilització (manteniment de comptes, domiciliació de rebuts, i compensació, negociació i devolució de xecs) i l'altra meitat procedeix de l'ús de mitjans de pagament per quotes i facturació. La resta de serveis, entre els quals hi ha la gestió sobre fons d'inversió, augmenten de manera vegetativa.

3. Marge bàsic

La variació positiva tant del marge financer com de les comissions esmentades anteriorment permeten que el marge bàsic assoleixi un muntant pròxim als 183,6 milions d'euros, amb un increment del 9,93% respecte del mes de desembre de 2002, i amb un percentatge de participació del 3,15% sobre ATM (any anterior, 3,13%).

4. Resultats per operacions financeres i marge ordinari

L'evolució favorable dels mercats financers ha permès que en els tres darrers tancaments trimestrals es reconeguessin revaloracions en la cartera variable d'inversió ordinària, la qual cosa deixa alliberar una part important dels fons de fluctuació constituïts anteriorment sobre aquestes. La recuperació anual de fons sobre aquesta cartera assoleix els 6 milions d'euros, enfront d'una necessària aportació en els exercicis anteriors.

Si a això hi afegim l'import del benefici de venda aconseguit sobre la mateixa cartera aprofitant la seva conjuntura alcista, amb 3 milions d'euros, pràcticament inexistents un any abans, arribam, amb altres ajusts favorables per canvi base (*fixing*), per cartera de negociació i per vendes de titulització, a un resultat net per operacions financeres de prop dels 10,8 milions d'euros, que contrasta amb les pèrdues netes registrades l'any passat (-6,9 milions d'euros) i precedents, la qual cosa permet donar un gir favorable en el creixement del marge ordinari que, en assolir els 194,3 milions d'euros, presenta un augment notable del 21,36% sobre l'exercici anterior. Aquesta millora també assoleix el pes ATM d'aquest marge, que passa del 3,00 de l'any anterior a un 3,34 en l'actualitat.

5. Despeses d'explotació

El Grup "Sa Nostra" ha fet una passa decidida per contenir els costos, i això es manifesta en la contínua reducció de pes sobre balanç, ininterrompuda des de l'any 2000 quan es valoraven les despeses generals d'administració en 2,36 ATM, que arriben a assolir un 1,97 en tancar el 2003.

També s'han moderat les taxes de variació anuals pel que fa a les despeses generals administratives, des d'un 7,93% i un 11,94% registrats durant els dos anys anteriors, fins a assolir gairebé la congelació en augmentar tan sols un 0,34% en l'exercici finalment tancat.

Seguir aquest procés ha estat raonable i oportú en el context de baixos tipus d'interès i de disminució del marge financer, i també d'imperiosa necessitat davant el compliment prioritari de millora de l'eficiència. La política de contenció de despeses s'estén tant a la nòmina com a les despeses administratives, i es manté una estricta vigilància de tot el que pugui suposar una ampliació o una superació del pressupost. El resultat d'aquest ininterromput procés ha estat tornar a la normalització per que fa a la despesa del conjunt de Caixes, en línia amb el necessari alleugeriment dels costos d'intermediació financera.

Les despeses de personal redueixen 1,1 milions d'euros (-1,43%), amb més incidència en els sous i els salaris, que arriben a una reducció d'un 4,73%, malgrat haver aplicat una revisió salarial equivalent a la variació de l'IPC, amb els llicaments en curs, tot i que amb un increment del 32,84% en les aportacions al fons de pensions, de manera que la nòmina és alleugerida amb un programa de prejubilació. Cal matisar que, si bé aquest procés alenteix el creixement de la nòmina, tanmateix contribueix a accelerar els costos de la prejubilació, encara que quedi fora del capítol de despeses de personal i afecti els resultats per la part baixa del compte escalar (despeses extraordinàries i fons específics), els quals han de ser tinguts en compte.

Quant a les altres despeses generals administratives, cal dir que també es moderen després de l'ajust de l'any passat. En efecte, la taxa de variació (4,35%) es modera considerablement respecte de l'exercici anterior (23,31%), sobretot perquè els canvis en el sistema de consolidació de la participada Invernosta elimina falsos contrapesos registrats l'any passat entre imports més elevats en «Altres productes d'explotació» i «Altres despeses administratives», i s'alinea ara la comparació respecte dels exercicis anteriors. Les despeses generals d'administració incorporen al llarg dels dos darrers exercicis una facturació d'Infocaja pròxima als tres milions anuals, que cobreixen tant el manteniment de les actuals aplicacions com el desenvolupament d'una nova plataforma tecnològica destinada a satisfer les necessitats operatives de la nostra clientela, atesa la prioritat donada a la modernització de la nostra plataforma tecnològica.

Partides de despesa, com ara material d'oficina, dietes i desplaçaments, òrgans de govern, despeses d'assessorament, judicials i d'associacions, queden per sota dels costos de l'any passat.

L'índex d'eficiència mesurat d'acord amb el compte públic millora des d'un 67,00% el 2002 fins al 58,24% registrat enguany.

6. Marge d'exploitació

Del resultat obtingut de tots els factors anteriorment comentats, es dedueix un marge d'exploitació de 73,2 milions d'euros, que s'amplia en un 58,11% i arriba a compensar la caiguda en un 3,46% de l'any anterior. Això permet remuntar àmpliament l'1% de participació sobre el balanç mitjà, amb una significativa millora sobre els exercicis precedents (amb més precisió, el pes específic sobre ATM passa d'un 0,87% el 2002 a un 1,26% en l'exercici actual).

7. Amortitzacions i provisions per insolvències

Malgrat l'alentiment en el creixement econòmic regional, es manifesta una millora en la puntualitat i en el rigor a l'hora de complir els compromisos contrets per la clientela amb la Caixa, fruit de les millores traslladades al control i a la gestió dels riscos crediticis assumits i malgrat la persistent expansió de la nostra inversió. Així, el sanejament de la insolvència creditícia manté el nivell de despesa de l'any anterior, i s'observa una moderació en les cobertures específiques, que retallen en més de la meitat les de l'exercici anterior, mentre que en l'aplicació de les normes sobre cobertura estadística, que assenyalen un mínim segons els riscos ponderats, ha pogut proveir-se el Fonci, així com l'escassa cobertura específica i la recuperació de suspensos ho ha permès. L'aportació anual al Fonci ha assolit els 16,6 milions d'euros, representa un creixement del 168% sobre l'exercici anterior i aconseguix un nivell de cobertura teòrica del 74,95%, quan es partia d'un 48,37% en tancar el 2002.

8. Beneficis i menyscapes extraordinaris

La suma dels diferents conceptes que integren aquest bloc de la presentació escalar del compte de resultats suposa una pèrdua de 6,0 milions d'euros. Gairebé el doble d'aquesta xifra, 9,9 milions d'euros, correspon al cost íntegre de la jubilació anticipada d'empleats decidida enguany, que carrega amb la provisió d'havers necessària fins a assolir els 65 anys, i també amb 0,7 milions d'euros per l'amortització del dèficit inicial d'aportacions. Les altres rúbriques corresponen a beneficis extraordinaris en concepte de plusvàlues per venda d'immobles (2,2 milions d'euros), recuperació del fons bloquejat en la venda de deute procedent del 2001 (2,1 milions d'euros) i fons alliberats per vendes d'immobles adjudicats.

9. Resultats consolidats abans d'imposts (BAI)

Després d'esmentar els fets més rellevants que condueixen a la consecució dels resultats finals, podem resumir que queden condicionats per:

- Una acceptable evolució en el negoci tradicional de la Caixa. S'estima que el marge financer minorista s'ha aproximat als 146,8 milions d'euros, amb un increment del 10,32% respecte del mes de desembre de 2002.
- Una bona evolució dels mercats borsaris, cosa que ha permès una important recuperació de fons de fluctuació coberts durant exercicis precedents.
- Una substancial millora en l'eficiència, propiciada no tan sols per una efectiva pressió sobre les despeses, sinó també recolzada en els bons resultats de les operacions financeres.
- Un retall de la morositat i de les necessitats de cobertura específica per gestions realitzades sobre el risc de crèdit,

que col·loquen el BAI en 58,2 milions d'euros enfront dels 40,8 milions d'euros del tancament del 2002, o sigui: una millora del 42,9%. Aquest nivell de benefici representa recuperar la cota de l'1% en pes sobre els ATM perduda en l'exercici anterior (0,76%).

10. Resultat consolidat de l'exercici: beneficis després d'imposts

La comparació de resultats finals després d'imposts reforça el creixement respecte de la comparació realitzada amb el BAI com a conseqüència dels resultats nets aportats per les societats que consoliden per posada en equivalència i que ja no repercuteixen més impostos. Contribueix també a aquesta menor liquidació l'impacte positiu d'una segona operació iniciada en la modalitat *tax-lease*.

Pel que fa a aquest exercici, el resultat consolidat líquid després d'imposts ascendeix a 44,35 milions d'euros, amb un augment del 49,0% respecte de l'exercici precedent i havent-se acordat una distribució que permetrà destinar 6,400 milions d'euros a l'obra social. La resta, 37,95 milions d'euros, queden per reforçar les reserves.

11. El flux de caixa consolidat

Enguany s'ha superat la xifra màxima històrica del Grup "Sa Nostra" aconseguida l'any 2001: 74,182 milions d'euros, ja que s'ha assolit un volum de recursos generats pel Grup de 96,014 milions d'euros, representatiu d'un fort augment d'un 34,86% sobre l'any anterior.

12. Recursos propis

Un cop tinguda en compte l'aplicació del benefici net de l'exercici del 2003, els recursos propis computables, determinats sobre la base dels criteris establerts en la Circular 5/1993 del Banc d'Espanya, queden situats en 473,95 milions d'euros, i s'ha determinat un superàvit de 82 milions d'euros sobre els nivells mínims exigits.

Els recursos propis augmenten 29,4 milions d'euros sobre l'exercici anterior, a causa, bàsicament, de la distribució de reserves procedents de l'entitat matriu, la qual cosa permet situar el coeficient de solvència en un 9,68%.

La titulització de 150 milions d'euros en préstecs a pimes realitzada el 16 de desembre ha permès reforçar en 29 centèsimes aquest coeficient.

13. Xarxa comercial i plantilla

Tal com va quedar establert en el pla estratègic, "Sa Nostra" continua a la recerca d'ubicacions idònies amb la intenció de subministrar una àmplia xarxa d'oferta de servei als clients. Així, el nombre total d'oficines al final del 2003 ascendeix a 261, de les quals 48 són automàtiques. Al llarg de l'any s'han obert 12 oficines noves, 7 en la xarxa operativa i 5 en l'automàtica. El nombre de caixers s'ha situat en 343, amb un increment de 16 respecte de l'any passat.

També en tancar el 2003 la plantilla es componia de 1.373 empleats, sense comptar el personal en situació de lliçència retribuïda, la qual cosa representa una reducció de 14 persones sobre l'any anterior.

Amb això, el volum de negoci per empleat passa de 9,30 milions d'euros el mes de desembre de 2002 a 10,10 milions d'euros en tancar l'exercici actual, amb una millora de productivitat equivalent al 8,63%.

14. Control del risc

Continuant l'adaptació progressiva cap a les orientacions del BIS en el seu document CP3 d'abril passat, i en el marc del projecte sectorial CECA, les fites més rellevants en aquest procés han estat les següents:

- Recepció de nous i millorats algoritmes de situació de solvència (*scoring*) i d'avaluació (*rating*).
- Recepció de noves millores de l'eina Panorama per a risc de mercat.
- Formació activa del personal en la comprensió de les eines quantitatives, i en els processos de disseny i d'integració dels nous enfocaments de gestió global de riscos (eines, polítiques i processos).
- Assignació de les funcions de Middle Office a la Unitat de Gestió Global de Riscs, i integració en el procés SGIT (Gestió Integral de Tresoreria).
- Intensificació de l'aportació d'informació sobre les orientacions i les exigències del BIS II cap a la nova aplicació d'Infocaja.

De manera paral·lela al desenvolupament del nou sistema, i d'acord amb la política general de riscos fixada pel Consell d'Administració el 20 de setembre de 1999 i actualitzada periòdicament, es continua elaborant la relació de quadres de control que es recull a continuació, i que són analitzats pel Comitè d'Actius i Passius (CAP) i també per l'Àrea d'Auditoria en l'exercici de les seves funcions de supervisió i control.

- Risc d'interès
 - Diferència (*gap*) de sensibilitat
 - Simulació de l'evolució del marge financer
 - Seguiment del coeficient de solvència
- Risc de liquiditat
 - Valoració segons el model del Consell de Supervisió Bancària de Basilea (BIS I).
 - Diferència (*gap*) de venciments
 - Liquiditat bàsica
 - Liquiditat estructural
- Risc de mercat
 - Risc de canvi
 - Límit de la cartera d'inversió a venciment
 - Límit de la cartera d'inversió ordinària
 - Límit de la cartera de renda fixa privada
 - Límit de posicions de la cartera de renda variable
 - Límit de minusvàlues latents
 - Límits de pèrdues en les diferents carteres
- Risc de crèdit
 - Límits i consum de les línies de derivats i dels dipòsits bancaris

Com s'ha indicat, aquests quadres tenen un seguiment mensual a càrrec del CAP, que pren les mesures de reconducció que calen en cas de superació dels límits aprovats, i dona compte al Consell d'Administració de l'evolució i de les mesures adoptades.

Per facilitar aquesta tasca, al llarg de l'any s'ha fet una tasca contínua de depuració i de millora de les dades, i també una presentació evolutiva d'aquestes al llarg del temps que possibilita una millor anàlisi de la tendència de les magnituds que s'hi reflecteixen.

Aquests comptes anuals consolidats corresponents a l'exercici del 2003 de la Caja de Ahorros y Monte de Piedad de las Baleares "Sa Nostra" i de les societats que componen el Grup "Sa Nostra", que inclouen el balanç, el compte de pèrdues i guanys i la Memòria, a més de l'Informe de gestió, són formulats pel Consell d'Administració en la reunió del dia 27 de febrer de 2004 i consten, en l'anvers, de 65 folis de paper timbrat de l'Estat de classe 8a, sèrie OG, del número OG8639316 al OG8639380, tots dos inclosos, en primera còpia; del número OG8639381 al OG8639445, tots dos inclosos, en segona còpia, i del número OG8639446 al OG8639489, tots dos inclosos, i del número OG3929276 al OG3929296, tots dos inclosos, en tercera còpia.